

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: «Податкові надходження Державного бюджету України
(на матеріалах Головного управління Державної податкової
служби України у Хмельницькій області)»

Виконав(ла): студент магістратури за
спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
Віжановський В. А.

(прізвище та ініціали)

Керівник: професор кафедри фінансів,
банківської справи, страхування
та фондового ринку, доктор
економічних наук, професор,
Синчак В. П.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Рецензент:

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Хмельницький – 2025 рік

АНОТАЦІЯ

Віжановський В. А. «Податкові надходження Державного бюджету України (на матеріалах Головного управління Державної податкової служби України у Хмельницькій області)» – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, 2025. 71 с.

У роботі досліджено теоретичні засади податкових надходжень до Державного бюджету України, їх соціально-економічну сутність, класифікаційні ознаки та роль у фінансовій системі держави. Проведено аналіз формування та структури податкових надходжень у довоєнний період та в умовах воєнного стану.

Досліджено діяльність Головного управління ДПС у Хмельницькій області щодо адміністрування основних податкових надходжень, зокрема податку на додану вартість, податку на прибуток підприємств та акцизного податку. Оцінено динаміку та ефективність збору податків у регіоні, а також визначено вплив цифровізації й автоматизації на процеси адміністрування податкових надходжень.

Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення податкової політики, підвищення ефективності адміністрування податків та забезпечення фінансової стабільності України в умовах післявоєнного відновлення.

Ключові слова: податкові надходження, державний бюджет, податок на додану вартість, податок на прибуток, акцизний податок, адміністрування податків, цифровізація, автоматизація податкових процесів, фінансова стабільність, податкова політика.

ABSTRACT

Vizhanovskiy V. A. "Tax Revenues of the State Budget of Ukraine (Based on the Materials of the Main Department of the State Tax Service of Ukraine in Khmelnytskyi Region)" – Qualification research paper in manuscript form. Master's thesis for obtaining the Master's degree in the specialty 072 Finance, Banking, Insurance, and Stock Market. Khmelnytskyi University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytskyi, 2025. 71 pages.

The paper explores the theoretical foundations of tax revenues to the State Budget of Ukraine, their socio-economic essence, classification features, and role in the country's financial system. An analysis of the formation and structure of tax revenues in the pre-war period and under martial law has been conducted.

The research examines the activities of the Main Department of the State Tax Service in the Khmelnytskyi region in administering key tax revenues, including value-added tax, corporate income tax, and excise tax. The dynamics and efficiency of tax collection in the region are assessed, and the impact of digitalization and automation on tax administration processes is identified.

The research findings can be used to improve tax policy, enhance tax administration efficiency, and ensure Ukraine's financial stability during the post-war recovery period.

Keywords: tax revenues, state budget, value-added tax, corporate income tax, excise tax, tax administration, digitalization, tax process automation, financial stability, tax policy.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	5
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	11
1.1. Соціально-економічна сутність податкових надходжень та їх місце у доходах бюджету	11
1.2. Класифікаційні ознаки податкових надходжень державного бюджету	15
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	21
2.1. Формування податкових надходжень у державному бюджеті довоєнного періоду та в умовах воєнного стану	21
2.2. Оцінка податкових надходжень у доходах державного бюджету	35
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	46
3.1. Використання цифровізації і автоматизації у плануванні податкових надходжень як напрям їх збільшення в державному бюджеті	46
3.2. Розробка й обґрунтування заходів з формування податкових надходжень державного бюджету у післявоєнний період	50
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	72

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

1. Позначення та символи:

- ДБУ – Державний бюджет України;
- ПДВ – податок на додану вартість;
- ПДФО – податок на доходи фізичних осіб;
- ЄСВ – єдиний соціальний внесок;
- ГУ ДПС – Головне управління Державної податкової служби;
- ПК – податковий кодекс;
- ПСП – податкова соціальна пільга;
- ФОП – фізична особа-підприємець.

2. Одиниці:

- млн грн – мільйони гривень;
- % – відсотки;
- грн – гривня;
- млрд грн – мільярди гривень;
- тис. грн – тисячі гривень.

3. Скорочення:

- ДПС – Державна податкова служба.
- Мінфін – Міністерство фінансів Україн.
- Мінекономіки – Міністерство економіки України.
- Держказначейство – Державне казначейство України.
- НБУ – Національний банк України.
- НДС – національна система декларування.
- РРО – реєстратор розрахункових операцій.
- ТСП – тимчасова спеціальна пільга.

4. Терміни:

- Податкова база – величина, яка визначає об'єкт оподаткування.

- Податкове адміністрування – діяльність податкових органів, спрямована на ефективне виконання податкових зобов’язань платниками податків.

- Податковий борг – невиконане зобов’язання платника податків перед державним чи місцевим бюджетом.

- Фіскальна політика – система заходів, які регулюють податкову політику держави для забезпечення стабільності державних фінансів.

- Легалізація праці – процес офіційного оформлення трудових відносин, що дозволяє збільшити надходження податків і знизити рівень тіньової економіки.

- Тіньова економіка – частина економічної діяльності, що не реєструється офіційно і не оподатковується.

- Економічна активність – діяльність суб’єктів господарювання, спрямована на виробництво товарів і послуг, що супроводжується фінансовими операціями і призводить до оподаткування.

ВСТУП

Актуальність теми. Податкові надходження є основним джерелом формування доходів Державного бюджету України, забезпечуючи фінансування суспільно значущих функцій держави, таких як освіта, охорона здоров'я, національна безпека та інфраструктурні проєкти. Проте, в умовах воєнного стану Україна стикається з безпрецедентними викликами, які негативно впливають на обсяги податкових надходжень через зменшення економічної активності, втрати підприємств і робочих місць, а також релокацію бізнесу. У цьому контексті дослідження сучасного стану, тенденцій та резервів зростання податкових надходжень набуває особливої актуальності для забезпечення фінансової стабільності держави. Хмельницька область є одним із регіонів, де формування податкових надходжень має важливе значення для наповнення державного бюджету, оскільки регіональний бізнес продовжує функціонувати навіть за умов воєнних дій. Аналіз діяльності Хмельницької ГУ ДПС у цьому аспекті є важливим для розробки практичних рекомендацій щодо збільшення податкових надходжень.

Дослідження питань податкових надходжень проводили такі науковці, як Синчак В. П., який у своїх роботах висвітлює аспекти розвитку податку на додану вартість в умовах глобалізаційних процесів, проблематику узгодження рішень контролюючих органів, а також управління комплаєнс-ризиками при адмініструванні ПДВ [39-43]. Також значний внесок у вивчення податкової системи зробили Бачо Р., Пойда-Носик Н., Лоскоріх Г., Потокі Г., які аналізували взаємозв'язок податкових надходжень і бюджету України під час воєнного стану [1], а також Гарбар Ж. В., Собчук С. І., які досліджували роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету [6]. Праці цих авторів становлять теоретичну й методологічну базу для аналізу податкових надходжень у системі формування бюджету України. Зокрема, їх роботи висвітлюють питання структури податкових надходжень, ефективності адміністрування податків та резервів їх зростання.

Метою магістерської роботи є обґрунтування теоретичних засад податкових надходжень й оцінювання практичних аспектів їх формування у довоєнний період і в умовах воєнного стану та розроблення основних напрямів їх збільшення у повоєнний час.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- визначити соціально-економічну сутність податкових надходжень та їх місце в доходах бюджету для обґрунтування базису фінансової системи держави;
- узагальнити класифікаційні ознаки податкових надходжень як багатогранної категорії для глибшого її сприйняття та розуміння;
- проаналізувати динаміку та структуру податкових надходжень у довоєнний та воєнний періоди для визначення резервів формуванні доходів державного бюджету;
- здійснити оцінку податкових надходжень Державного бюджету України для виявлення можливих відхилень у джерелах формування доходів;
- оцінити роль цифровізації та автоматизації у плануванні податкових надходжень;
- розробити практичні рекомендації для збільшення податкових надходжень у післявоєнний період.

Об'єкт дослідження – фінансові відносини у процесі формування податкових надходжень в Державному бюджеті України.

Предмет дослідження – теоретичні та організаційні аспекти податкових надходжень Державного бюджету України на матеріалах Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи, такі як: аналіз і синтез (для структуризації теоретичних положень, розгляду соціально-економічної сутності податкових надходжень та їх місця у формуванні доходів бюджету, а також для узагальнення основних висновків і пропозицій), економіко-статистичні методи (застосовувалися для аналізу динаміки та структури податкових надходжень, їх впливу на доходи державного бюджету, а також для оцінки результативності

використання цифровізації у сфері податкового адміністрування), методи порівняльного аналізу (використовувалися для визначення особливостей податкових систем різних країн, порівняння їх ефективності, а також для оцінки зміни податкових надходжень у залежності від застосування інноваційних підходів), прогнозування (застосовувалися для оцінки перспектив зростання податкових надходжень у контексті цифровізації та автоматизації податкового планування, зокрема шляхом моделювання можливих сценаріїв змін), графічний метод для візуалізації результатів (використовувався для візуалізації результатів дослідження, включаючи графіки, діаграми та таблиці, що ілюструють тенденції динаміки податкових надходжень, їхній розподіл та прогнозовані зміни). Комплексне застосування зазначених методів дало змогу забезпечити високий рівень обґрунтованості висновків і практичних рекомендацій, які спрямовані на підвищення ефективності планування та адміністрування податкових надходжень.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути впроваджені у діяльність органів Державної податкової служби для підвищення ефективності адміністрування податків, а також використані у формуванні бюджетної політики України в післявоєнний період.

Апробація результатів дослідження. Основні положення магістерської роботи були апробовані шляхом участі у науково-практичних конференціях та круглих столах, а також опубліковані у спеціалізованих виданнях. Зокрема, результати дослідження були представлені в тезах:

1. Віжановський В. А., Синчак В. П. Соціально-економічна сутність податкових надходжень та їх місце у доходах бюджету. Наукова конференція, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, Україна. [4].

Матеріали, представлені у тезах, були високо оцінені науковою спільнотою, що підтверджує актуальність і практичну значущість проведеного дослідження. Апробація сприяла вдосконаленню підходів до аналізу та планування податкових надходжень у державному бюджеті України.

Структура роботи. Відповідно до мети та завдань дослідження робота складається зі вступу, 3 розділів, 6 підрозділів, висновків, списку використаних джерел із 57 найменувань та 1 додаток. Загальний обсяг роботи 71 сторінка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

1.1. Соціально-економічна сутність податкових надходжень та їх місце у доходах бюджету

Податкові надходження є основним джерелом наповнення бюджету, що забезпечує виконання державою її соціальних, економічних та безпекових функцій. Особливу увагу слід звернути на динаміку податкових надходжень в умовах економічних криз, зокрема у воєнний період, коли ефективність податкової системи відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості держави. Податкові надходження відіграють фундаментальну роль у формуванні фінансової бази держави, забезпечуючи виконання її функцій у сфері економіки, соціальної політики та оборони. В умовах сучасних викликів, таких як кризи та воєнні дії, ефективне управління податковими надходженнями стає ключовим завданням для забезпечення економічної стабільності та сталого розвитку [7].

Аналіз підходів різних авторів [1, с. 131; 2, с. 5; 6; 7, с. 112; 12, с. 165; 23, с. 192; 31, с. 137] до сутності податкових надходжень дозволяє не лише глибше зрозуміти їхню природу, але й сформулювати рекомендації для покращення системи бюджетного планування. У табл. 1.1 наведено різноманітні точки зору на природу та роль податкових надходжень, що висвітлюють їх значення з різних аспектів державного управління.

Таблиця 1.1. Підходи авторів щодо сутності податкових надходжень*

Автори	Підхід до визначення сутності податкових надходжень	Джерело
1	2	3
Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, Г. Лоскоріх, Г. Потокі	Податкові надходження розглядаються як основне джерело формування державного бюджету, особливо у кризових умовах, зокрема під час воєнного стану.	[1, с. 131]

Продовження табл. 1.1

1	2	3
Н. В. Бортнік	Податкові надходження є ключовим елементом податкового менеджменту, від якого залежить фінансова стабільність підприємств і держави.	[2, с. 5]
Ж. В. Гарбар, С. І. Собчук	Визначають податкові надходження як системоутворюючий елемент бюджету, що забезпечує фінансування державних програм і соціальних гарантій.	[6]
В. І. Глухова, А. П. Іванова	Розглядають податкові надходження як економічний інструмент, що забезпечує наповнення бюджету в умовах макроекономічної нестабільності.	[7, с. 112]
Л. О. Кібальник, Н. В. Кузьмич	Відзначають важливість прогнозування податкових надходжень як ключового елемента для оптимізації державного бюджету.	[12, с. 165]
Л. Матвійчук, Л. Олійник	Підкреслюють важливість адаптації податкових надходжень до умов воєнного стану з метою збереження економічної стійкості країни.	[23, с. 192]
Л. Першко, Ю. Волошенюк	Визначають податкові надходження як базову категорію формування доходів державного бюджету, орієнтовану на забезпечення економічного розвитку.	[31, с. 137]

*Примітка. Складено автором на основі джерел [1, с. 131; 2, с. 5; 6; 7, с. 112; 12, с. 165; 23, с. 192; 31, с. 137]

Автори [1, с. 131; 2, с. 5; 6; 7, с. 112; 12, с. 165; 23, с. 192; 31, с. 137], досліджуючи сутність податкових надходжень, акцентують увагу на їхньому значенні в різних економічних і соціальних контекстах. Наприклад, Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, Г. Лоскоріх та Г. Потокі [1, с. 131] підкреслюють важливість податкових надходжень як основи державного бюджету, особливо у кризових умовах. Зокрема, Н. В. Бортнік [2, с. 5] розглядає їх як ключовий елемент податкового менеджменту, що впливає на фінансову стабільність. Інший підхід пропонують Ж. В. Гарбар і С. І. Собчук [6], які визначають податкові надходження як системоутворюючий елемент бюджету, орієнтований на соціальну підтримку та реалізацію державних програм. Водночас В. І. Глухова і А. П. Іванова [7, с. 112] наголошують на ролі податкових надходжень як інструмента наповнення бюджету в умовах макроекономічної нестабільності. Деякі автори, такі як Л. О. Кібальник і Н. В. Кузьмич [12, с. 165], зосереджуються на важливості прогнозування податкових надходжень для бюджетної оптимізації. Нарешті, Л. Матвійчук і Л. Олійник [23, с. 192] наголошують на

необхідності адаптації податкових надходжень до воєнних умов для збереження економічної стійкості.

Різні підходи до визначення сутності податкових надходжень [1, с. 131; 2, с. 5; 6; 7, с. 112; 12, с. 165; 23, с. 192; 31, с. 137] демонструють багатогранність їхньої ролі у функціонуванні держави. Досліджувані автори [1, с. 131; 2, с. 5; 6; 7, с. 112; 12, с. 165; 23, с. 192; 31, с. 137] одностайно визнають важливість податкових надходжень для формування доходів бюджету, проте акценти варіюються залежно від дослідницького фокусу: від забезпечення фінансової стабільності до підтримки економічної стійкості в кризових умовах. Такі підходи є основою для розробки ефективних управлінських рішень, які забезпечують баланс між наповненням бюджету та стимулюванням економічного розвитку. З огляду на виклики сучасності, особливо пов'язані з воєнним станом, адаптація системи податкових надходжень має стати пріоритетом для державної фінансової політики.

Податкові надходження виступають інструментом перерозподілу доходів між секторами економіки, стимулювання розвитку інфраструктури та забезпечення соціальних програм [1, с. 130]. У складі доходів бюджету вони виконують як фіскальну, так і регулюючу функцію, сприяючи створенню умов для сталого розвитку країни [6].

За статистичними даними, частка податкових надходжень у структурі доходів бюджету України протягом останніх років залишалась стабільною, але мала тенденцію до зростання під впливом інфляційних процесів та змін у законодавстві [8, с. 105]. Прямі та непрямі податки формують основу державного бюджету, забезпечуючи понад 80% його доходів [10, с. 45]. Війна в Україні суттєво вплинула на податкову систему. Зокрема, спостерігається скорочення обсягу податкових надходжень через зменшення економічної активності, але водночас були впроваджені нові механізми адміністрування для оптимізації їхнього збору [11, с. 115].

Податкові надходження є основним джерелом наповнення доходної частини державного бюджету. Їх роль значно зростає в умовах економічних криз,

зокрема під час воєнного стану, коли стабільність фінансування державних програм та забезпечення соціальних гарантій стають критично важливими. Аналіз місця податкових надходжень у структурі бюджетних доходів дозволяє оцінити їх внесок у формування фінансових ресурсів держави та ефективність податкової політики.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації спричинила серйозний негативний вплив та масове порушення всіх ланок соціально-економічного розвитку України. Знищення інфраструктури, постійні обстріли, окупація, міграція, гуманітарні кризи та зупинка бізнесу призвели до значних фінансових втрат, що суттєво позначилося на місцевих бюджетах і безпосередньо вплинуло на їх дохідну частину. Аналіз складу, обсягу та динаміки податкових надходжень до місцевих бюджетів відіграє важливу роль у плануванні, виконанні дохідної частини, а також у забезпеченні оптимального розподілу коштів між державним і місцевими бюджетами. Це має критичне значення для економічного розвитку країни та територіальних громад і для розробки рекомендацій щодо реформування податкової системи та зміни нормативів розподілу бюджетних коштів надходжень [23, с. 193].

У розвинутих країнах податкові надходження виступають основним джерелом фінансового забезпечення місцевих бюджетів, адже вони становлять найбільшу частину їхніх доходів. Цей аспект є ключовим для подальшого економічного розвитку України. Наявність достатнього обсягу податкових доходів дозволяє місцевим органам влади наповнювати бюджети для забезпечення ефективного розвитку місцевого господарства [8, с. 105].

Податкові надходження виступають системоутворюючим елементом дохідної частини бюджету, забезпечуючи фінансування державних програм навіть у складних економічних умовах. Їх стабільна частка у доходах бюджету свідчить про важливість вдосконалення податкової політики, спрямованої на максимізацію надходжень та оптимізацію фіскального навантаження на економіку.

Основними проблемами є високий рівень податкового навантаження, недостатній рівень податкової дисципліни та низька ефективність адміністрування податків. Вирішення цих проблем можливе шляхом цифровізації податкової системи, стимулювання малого бізнесу та запровадження пільг для інноваційних секторів [15, с. 67].

Отже, податкові надходження є фундаментом фінансової системи держави. Ефективна податкова політика сприяє стабільності бюджету, підтримці соціальних програм та економічного розвитку. В умовах воєнного стану необхідно посилити роль податкової системи через її модернізацію та цифровізацію.

1.2. Класифікаційні ознаки податкових надходжень державного бюджету

Податкові надходження є основою фінансової системи держави, забезпечуючи ресурсну базу для реалізації суспільно важливих програм, підтримки соціально-економічного розвитку та забезпечення національної безпеки. Їхнє раціональне адміністрування та структурований аналіз є важливими для створення ефективною бюджетної політики. Класифікація податкових надходжень дозволяє не лише впорядкувати їх за різними критеріями, а й врахувати особливості впливу податків на різні рівні бюджетної системи та економічні процеси. Це створює передумови для адаптації податкової системи до умов, що постійно змінюються, та підвищення її гнучкості й справедливості.

Фінансова стабільність країни, реалізація державних програм та соціальний захист громадян залежить від податкових надходжень до державного бюджету [28, с. 254]. Систематизація податкових надходжень за класифікаційними ознаками дозволяє краще розуміти механізми їхнього функціонування, ефективно розподіляти доходи між рівнями бюджетної системи та аналізувати вплив різних видів податків на економіку. У табл. 1.2 наведено

класифікаційні ознаки податкових надходжень державного бюджету, що дає змогу оцінити різноманітність їхніх характеристик та впливу.

Таблиця 1.2. Класифікаційні ознаки податкових надходжень державного бюджету*

Класифікаційна ознака	Характеристика	Джерела
За формою оподаткування	Прямі податки (на доходи, майно тощо); непрямі податки (акцизи, ПДВ).	[10, с. 44; 11, с. 114]
За рівнем бюджетної системи	Центральні (державний бюджет); місцеві (обласні, районні, громади).	[6; 8, с. 104]
За об'єктом оподаткування	Податки на доходи, витрати, майно.	[7, с. 111; 16]
За видом платника податку	Податки, що сплачуються фізичними та юридичними особами.	[16; 27, с. 119]
За функціональним призначенням	Фіскальні (забезпечення бюджету); регулятивні (стимулювання економічної активності).	[1, с. 131; 25, с. 79]
За способом сплати	Автоматичні (утримання податковим агентом); декларування (самостійне обчислення).	[3, с. 22; 31, с. 140]
За видом ставки податку	Пропорційні (фіксована ставка); прогресивні (зростають із доходами); регресивні (знижуються з доходами).	[2, с. 5; 15, с. 66]
За періодичністю сплати	Разові (податок на спадщину); періодичні (щомісячні, щорічні податки).	[17, с. 48; 24, с. 221]

*Примітка. Складено автором на основі джерел [10, с. 44; 11, с. 114; 6; 8, с. 104; 7, с. 111; 16; 16; 27, с. 119; 1, с. 131; 25, с. 79; 3, с. 22; 31, с. 140; 2, с. 5; 15, с. 66; 17, с. 48; 24, с. 221]

Класифікація податкових надходжень за формою оподаткування є однією з найважливіших, оскільки розмежовує прямі податки (наприклад, податок на доходи) та непрямі (акцизний збір, ПДВ), які впливають на платників через механізм ціноутворення. Іншим важливим аспектом є рівень бюджетної системи: центральні податки спрямовані до державного бюджету, а місцеві забезпечують фінансування регіональних програм. За об'єктом оподаткування податки поділяються на доходи, витрати та майно, що дозволяє уряду отримувати стабільні надходження з різних джерел. У класифікації за видом платника виділяються податки для фізичних та юридичних осіб, що дає змогу враховувати специфіку діяльності різних суб'єктів [35, с. 251]. Функціональне призначення податків, фіскальне чи регулятивне, підкреслює їхню роль у поповненні бюджету та стимулюванні економічної активності. Спосіб сплати податків

(автоматичний чи шляхом декларування) визначає зручність і контрольованість процесу [17, с. 49]. Ставки податків можуть бути пропорційними, прогресивними або регресивними, що впливає на справедливість та ефективність системи оподаткування. Зокрема, періодичність сплати дає змогу розрізнити разові податки (спадщина) та періодичні (щомісячні чи щорічні), що впливає на стабільність бюджетних надходжень [20].

Податкові надходження є однією з основних складових доходної частини державного бюджету. Вони забезпечують фінансування державних функцій, зокрема соціальних, оборонних та економічних програм. Класифікація податкових надходжень є важливою для розуміння їх структури, функціонування та можливостей оптимізації в умовах змінної економічної ситуації.

1. За характером оподаткування. Податкові надходження можна класифікувати залежно від того, який тип податку сплачується платниками. Зокрема, податки поділяються на прямі та непрямі. Прямі податки сплачуються безпосередньо з доходів чи майна платників, наприклад, податок на прибуток підприємств або податок на доходи фізичних осіб [12, с. 165]. Непрямі податки, зокрема податок на додану вартість (ПДВ) або акцизи, стягуються при реалізації товарів або послуг, і їх сплачують кінцеві споживачі [26, с. 141].

2. За рівнем адміністрування. Податкові надходження також класифікують за рівнем адміністрування. В Україні розрізняють податки, що адмініструються центральними органами державної влади, такими як Міністерство фінансів, і місцевими органами, зокрема податок на нерухомість або земельний податок [7, с. 112]. Централізовані податки, як правило, є більш стабільними і мають більш складну процедуру збору.

3. За економічним змістом. Податкові надходження можна класифікувати також за їх економічним змістом. Це означає визначення, на що саме спрямовані податкові платежі. Так, податки можуть бути ресурсними (наприклад, на видобуток корисних копалин) або податки, що забезпечують соціальні функції, як, наприклад, єдиний соціальний внесок [9]. Також розрізняють податки, що

мають стимулюючу функцію (наприклад, податок на експорт), і ті, що мають перерозподільну функцію (податки на доходи).

4. За економічною природою. Класифікація за економічною природою включає податки на прибуток, майно, доходи та споживання. Так, податки на прибуток передбачають обкладання фінансових результатів діяльності підприємств та фізичних осіб. Податки на майно, зокрема, включають податки на нерухомість або землю. Податки на споживання включають ПДВ та акцизи, які є важливим джерелом доходів для державного бюджету [32, с. 75].

5. За обсягом та рівнем ставлення до економічної діяльності. Згідно з обсягом, податкові надходження можуть бути великими або малими залежно від їх внеску в загальний обсяг бюджету. Наприклад, ПДВ і податок на доходи фізичних осіб є основними джерелами державних надходжень, що формують значну частину державного бюджету [8, с. 105].

6. За характером використання. Державні податкові надходження також можуть класифікувати за цільовим використанням. Деякі податки спрямовуються на конкретні державні потреби, наприклад, податки на соціальні програми чи охорону здоров'я. Вони можуть бути спеціальними або обмеженими за використанням [23, с. 193].

Класифікація податкових надходжень важлива для ефективного планування бюджету, оскільки дозволяє з'ясувати, які податки є більш стабільними і які можуть бути адаптовані в умовах змінної економічної ситуації, зокрема в умовах війни [17, с. 49].

Податкові надходження є основним джерелом наповнення державного бюджету України та ключовим елементом системи публічних фінансів. Ефективна класифікація податкових надходжень дає змогу аналізувати структуру доходів, оцінювати їх стабільність та прогнозувати зміни у бюджетній політиці. Рис. 1.1 демонструє класифікацію податкових надходжень за основними критеріями, що використовуються в українській бюджетній системі.

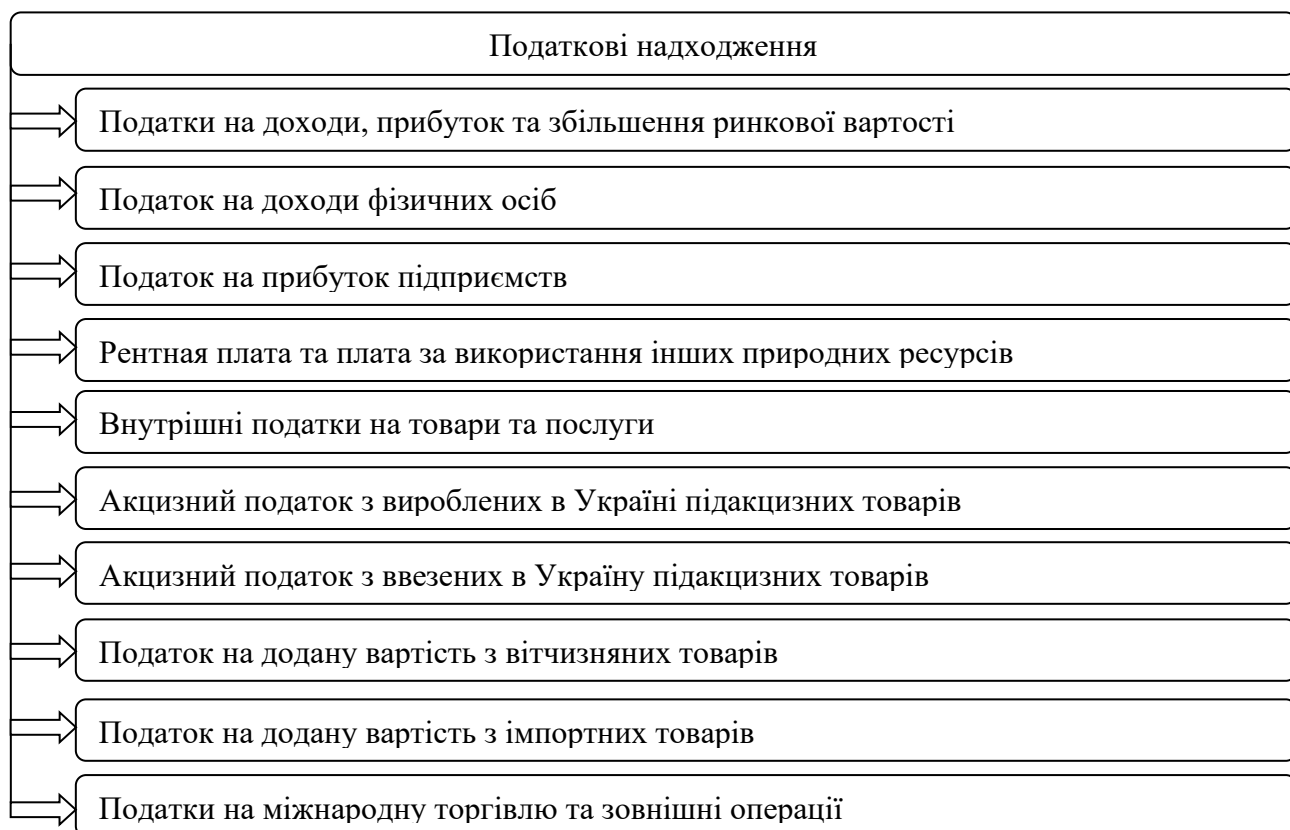

Рисунок 1.1 – Класифікація податкових надходжень до державного бюджету України*

*Примітка. Складено автором на основі джерела [5].

Класифікація податкових надходжень є важливим інструментом для розуміння структури доходів бюджету України та їхнього впливу на економічний розвиток. Вона дозволяє аналізувати рівень залежності держави від певних джерел доходів, розробляти стратегії оптимізації податкової системи та забезпечувати фінансову стабільність. Використання чіткої класифікації допомагає ефективніше адмініструвати податки, враховуючи інтереси як держави, так і платників податків.

Запропонована класифікація податкових надходжень дозволяє системно оцінювати вплив податкової політики на економіку та забезпечує основи для вдосконалення її механізмів. Гнучке розмежування податків за їхніми ознаками сприяє оптимізації розподілу податкового навантаження між суб'єктами економічної діяльності. Важливість такої класифікації також полягає в

можливості аналізувати ефективність різних видів податків з точки зору досягнення як фіскальних, так і регулятивних цілей [21, с. 83].

Отже, систематизація податкових надходжень за різними класифікаційними ознаками має ключове значення для формування ефективної податкової політики. Це дозволяє уряду враховувати специфіку економічної діяльності платників, досягати балансу між фіскальними та регулятивними функціями податків і забезпечувати стабільні надходження до державного та місцевих бюджетів. Різноманітність класифікаційних підходів свідчить про багатогранність податкової системи, що дає змогу ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі. Запропонована структура класифікації сприяє кращому розумінню функцій та ролі податкових надходжень, підвищуючи прозорість їх адміністрування та ефективність використання.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

2.1. Формування податкових надходжень у державному бюджеті довоєнного періоду та в умовах воєнного стану

Формування податкових надходжень у державному бюджеті є ключовим елементом економічної стабільності та фінансової безпеки країни. У довоєнний період система податкових надходжень демонструвала стабільне зростання завдяки ефективному адмініструванню та оптимізації податкової політики. Однак, в умовах воєнного стану, економічна ситуація значно ускладнилася через різке зниження економічної активності, що спричинило коливання в темпах збору податків. Важливим аспектом цього процесу є аналіз діяльності місцевих податкових органів, зокрема Головного управління Державної податкової служби (ГУ ДПС) у Хмельницькій області. ГУ ДПС включає три сектора: сектор охорони державної таємниці, сектор реєстрації користувачів і сектор інформаційної взаємодії (додаток А) [30]. Під час періоду з 2019 по 2023 рік спостерігалось стабільне зростання доходів від податків, однак разом з тим виникли певні проблеми, пов'язані з податковим боргом. Особливо важливими є питання оптимізації збору податків, управління податковими надходженнями, а також вирішення проблем з податковим боргом. Аналіз фінансової діяльності Державної податкової служби (ДПС) є важливим елементом для розуміння ефективності управління податковими надходженнями та їх впливу на розвиток державних бюджетів. За період з 2020 по 2023 рік спостерігалось зростання надходжень податків в зоні дії ГУ ДПС у Хмельницькій області.

Протягом 2019-2023 років спостерігається значне зростання податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів, що свідчить про стабільний економічний розвиток регіону. Найбільше збільшення надходжень відбулося у 2021 році, що є результатом введення нових податкових механізмів, а також

адаптації до економічних викликів, спричинених пандемією та війною. У той же час, податковий борг у Хмельницькій області продовжував зростати, що є тривожним сигналом і потребує особливої уваги. Зростання боргу до місцевих бюджетів, зокрема, є пов'язано з економічною нестабільністю, зменшенням доходів на місцевому рівні та проблемами в адмініструванні податків. Попри позитивну динаміку надходжень до державного бюджету, борг до місцевих бюджетів вимагає застосування додаткових заходів для покращення ефективності збору податків на місцевому рівні. Необхідно зосередитися на підвищенні якості адміністрування податків, удосконаленні процедур стягнення боргів, а також перевірки наявних податкових пільг.

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним із ключових джерел наповнення державного бюджету України. Він відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності країни та реалізації соціально-економічних програм. Аналіз динаміки надходження ПДВ дає змогу оцінити ефективність податкової політики, стан економіки та її адаптацію до змін внутрішнього та зовнішнього середовища (рис. 2.1).

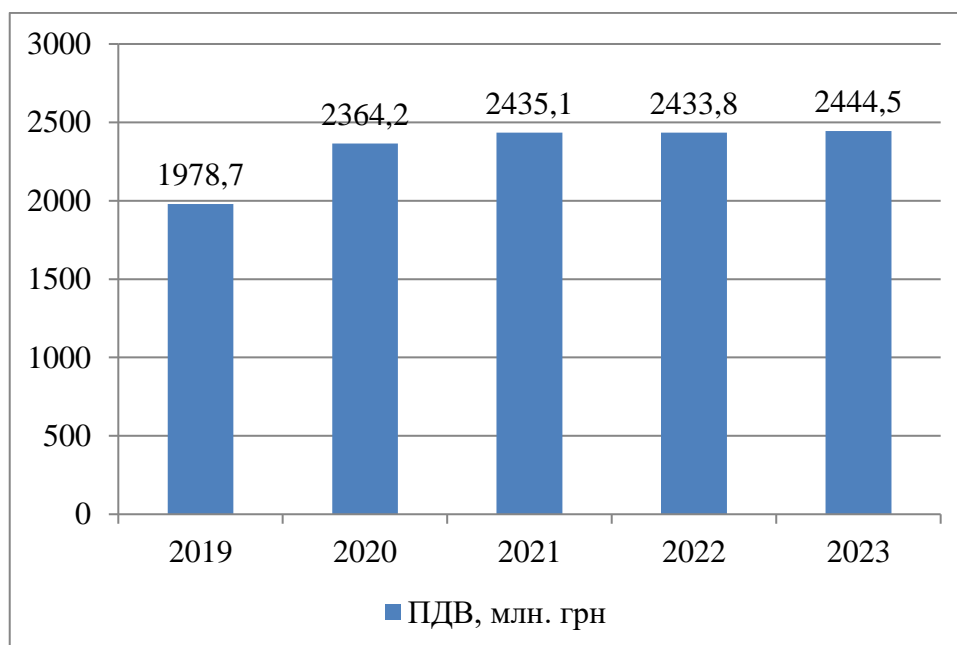

Рисунок 2.1 – Динаміка надходження податку на додану вартість ГУ ДПС у Хмельницькій області за 2019-2023 рр. (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Особливий інтерес становить дослідження надходжень ПДВ у Хмельницькій області, де функції адміністрування податку виконує Головне управління Державної податкової служби. У період 2019–2023 років спостерігалися суттєві зміни в економічних умовах, зокрема, вплив пандемії COVID-19 та воєнного стану, що могло позначитися на динаміці податкових надходжень.

У 2019–2023 роках спостерігався поступовий ріст ПДВ, який збільшився з 1978,7 млн грн у 2019 році до 2444,5 млн грн у 2023 році. Загальне зростання склало 23,5%, що свідчить про стабільність надходжень навіть в умовах економічних труднощів.

Збільшення надходжень у 2020–2021 роках пояснюється відновленням економічної активності після карантинних обмежень, хоча темпи зростання уповільнилися під час воєнного стану у 2022–2023 роках.

Незважаючи на складні умови, ГУ ДПС у Хмельницькій області забезпечило належний рівень адміністрування податку, що сприяло стабільності надходжень до державного бюджету.

Для збільшення надходжень у майбутньому доцільно впроваджувати цифрові інструменти контролю за сплатою ПДВ, розширювати співпрацю з підприємствами регіону та адаптувати податкову політику до викликів воєнного та післявоєнного періодів.

Загалом, аналіз засвідчив важливість ПДВ як джерела доходів бюджету і ефективну діяльність ГУ ДПС у Хмельницькій області в умовах змінного економічного середовища.

Податок на прибуток підприємств є одним із основних джерел доходів державного бюджету України, проте його надходження також розподіляються між державним та місцевими бюджетами. Відповідно до бюджетного та податкового законодавства 90% цього податку спрямовується до державного бюджету, забезпечуючи фінансування загальнодержавних видатків. Водночас частина податкових надходжень може залишатися у місцевих бюджетах, що сприяє розвитку регіональної інфраструктури, фінансуванню соціальних

програм та підтримці місцевого самоврядування. Розподіл податку між бюджетами здійснюється на основі встановлених нормативів, визначених чинним законодавством України, що забезпечує збалансованість фінансових потоків між рівнями бюджетної системи.

Головне управління Державної податкової служби у Хмельницькій області відіграє ключову роль в адмініструванні податку на прибуток підприємств у регіоні. Період 2019–2023 років характеризувався різкими змінами у внутрішніх і зовнішніх економічних умовах, включаючи наслідки пандемії, початок повномасштабної війни в Україні у 2022 році, та перехід економіки на військові рейки. Динаміка надходження податку на прибуток підприємств ГУ ДПС у Хмельницькій області до ДБУ за 2019-2023 рр. наведена на рис. 2.2.

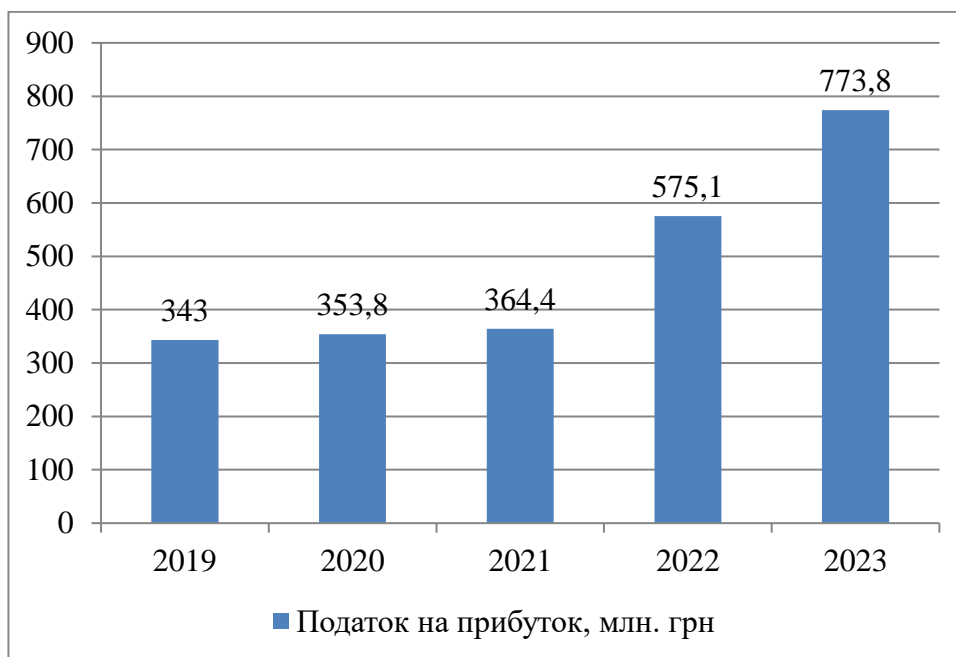

Рисунок 2.2 – Динаміка надходження податку на прибуток підприємств ГУ ДПС у Хмельницькій області до ДБУ за 2019-2023 рр. (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Надходження податку на прибуток зросли з 343 млн грн у 2019 році до 773,8 млн грн у 2023 році. Загальне зростання становило 125,6%, що свідчить про значне покращення фінансових результатів підприємств навіть в умовах криз. У період 2022–2023 років спостерігається найшвидше зростання надходжень: на

57,8% у 2022 році та на 34,6% у 2023 році. Це зумовлено декількома факторами: перехід підприємств на військові замовлення та адаптація до воєнних умов; інфляційні процеси, які вплинули на номінальні прибутки; посилення адміністрування податкової служби. Незважаючи на негативний вплив війни, багато підприємств змогли адаптуватися до нових умов, переорієнтувати свою діяльність або перейти на виробництво товарів і послуг, пов'язаних із військовими потребами. Це сприяло зростанню прибутковості та, відповідно, податкових надходжень. Для збереження позитивної динаміки важливо впроваджувати програми підтримки підприємств у післявоєнний період, спрямовані на відновлення інфраструктури та стимулювання інвестицій. Посилення автоматизації адміністрування податків допоможе покращити їх збір та зменшити тінізацію економіки. Надання податкових пільг для підприємств, що беруть участь у відновленні інфраструктури або забезпечують інноваційний розвиток. Загалом, динаміка надходжень податку на прибуток у Хмельницькій області демонструє стійкість регіональної економіки та ефективність роботи податкової служби в умовах війни. Це свідчить про високу адаптивність бізнесу до складних умов та вагомий внесок підприємств у підтримку державного бюджету.

Акцизний податок в Україні розподіляється між державним бюджетом (ДБ) і місцевими бюджетами (МБ) відповідно до положень Податкового кодексу України. Основна частина акцизного податку надходить до державного бюджету, оскільки він є загальнодержавним податком, що застосовується до підакцизних товарів (алкоголь, тютюнові вироби, паливо, транспортні засоби тощо). Водночас частина акцизного податку, зокрема від роздрібного продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин для електронних сигарет і пального, зараховується до бюджетів місцевого рівня.

Обґрунтування такого розподілу ґрунтується на необхідності забезпечення державних видатків, зокрема на фінансування соціальних програм та інфраструктурних проєктів, а також на підтримці місцевих громад. Передача частини акцизного податку до місцевих бюджетів сприяє зміцненню фінансової

автономії територіальних громад, оскільки забезпечує їм додаткові надходження для фінансування місцевих потреб. Таким чином, механізм розподілу акцизного податку відповідає принципам бюджетної децентралізації та сприяє збалансованому розвитку регіонів.

Аналіз динаміки надходження акцизного податку Головного управління Державної податкової служби (ГУ ДПС) у Хмельницькій області за 2019-2023 рр. дозволяє виявити основні тенденції та фактори, що впливають на зміни у рівні надходжень (рис. 2.3).

Рисунок 2.3 – Динаміка надходження акцизного податку ГУ ДПС у Хмельницькій області до ДБУ за 2019-2023 рр. (тис. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Протягом 2019–2023 років спостерігається стабільне зростання надходжень акцизного податку ГУ ДПС у Хмельницькій області до ДБУ. У 2019 році сума надходжень склала 139881,0 тис. грн, а у 2023 році ця цифра зросла до 166744,0 тис. грн, що становить приріст на 26863,0 тис. грн. Це свідчить про позитивну динаміку та стабільне зростання податкових надходжень в області.

Щорічне збільшення надходжень є сталим і відображає певний економічний ріст в регіоні. Наприклад, у 2020 році спостерігається помітне збільшення надходжень – на 7362,1 тис. грн порівняно з попереднім роком, що є

зумовлено зміною податкової політики або впровадженням нових механізмів адміністрування акцизів. Подібні збільшення спостерігаються й в наступні роки, зокрема в 2021 році, коли надходження зросли на 7749,7 тис. грн, а в 2022 році – на 8157,5 тис. грн.

Стабільне збільшення надходжень у 2020–2023 роках є пов'язане як з поліпшенням економічної ситуації в області, так і з інфляційними процесами, які збільшують вартість товарів, що підлягають акцизу, і відповідно – розмір податку. Інфляція має як позитивні, так і негативні наслідки, залежно від її рівня та економічного контексту. Помірна інфляція (у межах 2–5% на рік) може мати стимулюючий ефект на економіку, зокрема сприяти зростанню доходів бюджету через збільшення номінальної вартості товарів та відповідних податкових надходжень. У випадку акцизного податку зростання цін на підакцизні товари (алкоголь, тютюн, паливо) автоматично підвищує суму податкових надходжень, що є додатковим джерелом фінансування державних і місцевих бюджетів. Однак висока або неконтрольована інфляція може мати негативні наслідки, зокрема зниження купівельної спроможності населення, зростання витрат підприємств і загальне погіршення макроекономічної стабільності. У такому випадку навіть збільшення податкових надходжень не компенсує втрат економіки, оскільки реальні доходи населення можуть знижуватися, що впливає на рівень споживання та економічну активність загалом. Таким чином, інфляція не є однозначно «доброю» або «поганою» – її вплив залежить від рівня, динаміки та чинників, які її спричиняють.

У 2022 році, попри значні економічні виклики, спричинені війною, надходження акцизного податку до державного бюджету (ДБ) України також продовжили зростати. Це було зумовлено кількома факторами, зокрема підвищенням ставок акцизного податку на окремі групи товарів, інфляційними процесами, що збільшили номінальну вартість підакцизної продукції, а також адаптацією бізнесу до нових умов. Крім того, важливу роль відіграли стабільний споживчий попит на підакцизні товари (зокрема тютюнові вироби, алкоголь та паливо) та активні заходи з детінізації ринку, що сприяли збільшенню офіційних

продажів. Зростання надходжень до місцевих бюджетів, як у випадку Хмельницької області, відображає не лише загальні тенденції на рівні країни, а й ефективність локального адміністрування податків та збереження економічної активності в регіоні. Таким чином, навіть у складних умовах воєнного часу економіка демонструвала певний рівень стійкості, що дозволило зберегти дохідну частину бюджетів.

Надходження акцизного податку до державного бюджету від платників, що займаються виробництвом електроенергії, у 2023 році склали 0,3 млн грн. Водночас, завдяки переобладнанню транспортних засобів (окрім мотоциклів та велосипедів), до бюджету надійшло 1,3 млн грн акцизного податку. Акцизні надходження з роздрібною торгівлю підакцизними товарами в 2023 році при плановому показнику доходів у 146,0 млн грн досягли фактичної суми 166,7 млн грн. Виконання індикативного показника склало 114,2%, що призвело до додаткових надходжень у розмірі 20,7 млн грн. При цьому темп росту надходжень становив 102,2%, що забезпечило додаткові надходження в обсязі 3,6 млн грн.

Вивчення динаміки надходжень акцизного податку до державного бюджету показує, що зазвичай найвищі суми акцизного податку надходять в кінці року, в тому числі через збільшення споживчого попиту на святкові періоди, що особливо актуально для таких товарів, як алкогольні напої. Це дозволяє спрогнозувати пікові періоди збору акцизного податку, що є важливим для планування бюджету на регіональному рівні. Зростання надходжень акцизного податку також свідчить про покращення адміністрування податків на місцевому рівні. Впровадження сучасних цифрових технологій для моніторингу та контролю за сплатою податків, а також посилення заходів щодо боротьби з ухиленням від сплати податків позитивно впливає на рівень надходжень. Щодо фінансування, яке згадане в контексті підвищення обізнаності населення про важливість сплати податків і недопущення незаконного обігу підакцизних товарів, йдеться про кошти, які можуть бути спрямовані на проведення інформаційних кампаній, навчальних заходів для підприємців і споживачів, а

також на забезпечення ефективних заходів боротьби з контрабандою і нелегальним обігом підакцизних товарів. Це може включати фінансування для розвитку програм з освіти, підтримку інформаційних кампаній в ЗМІ, а також для закупівлі сучасних технологій для електронного моніторингу, що дозволить забезпечити більш прозорий контроль за обігом підакцизних товарів.

Щодо податків (зокрема, акцизного податку та ПДВ), важливо зазначити, що вони є різними типами податків, які мають свою специфіку в адмініструванні та впливі на економіку:

1. Акцизний податок – це непрямий податок, який стягується з товарів, що підлягають акцизу (наприклад, алкоголь, тютюн, паливо тощо). Він включає вартість певного товару і є важливим джерелом доходів для бюджетів різних рівнів – державного та місцевого.

2. ПДВ (податок на додану вартість) – це також непрямий податок, але він стягується на всіх етапах виробництва і реалізації товарів або послуг. ПДВ є важливим джерелом доходів для державного бюджету, тому що він застосовується до широкого спектру товарів і послуг, не обмежуючись певними видами продукції.

Основна відмінність між акцизним податком і ПДВ полягає в тому, що акциз застосовується тільки до певних товарів, тоді як ПДВ охоплює всі види товарів та послуг, що надаються в країні. Крім того, акцизний податок часто є «вбудованим» у ціну товару, тоді як ПДВ додається на кожному етапі виробництва та обігу.

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним із основних джерел надходжень до державного бюджету України. Здійснимо аналіз структури надходжень цього податку до доходів Державного бюджету за 2019-2023 рр. (рис. 2.4).

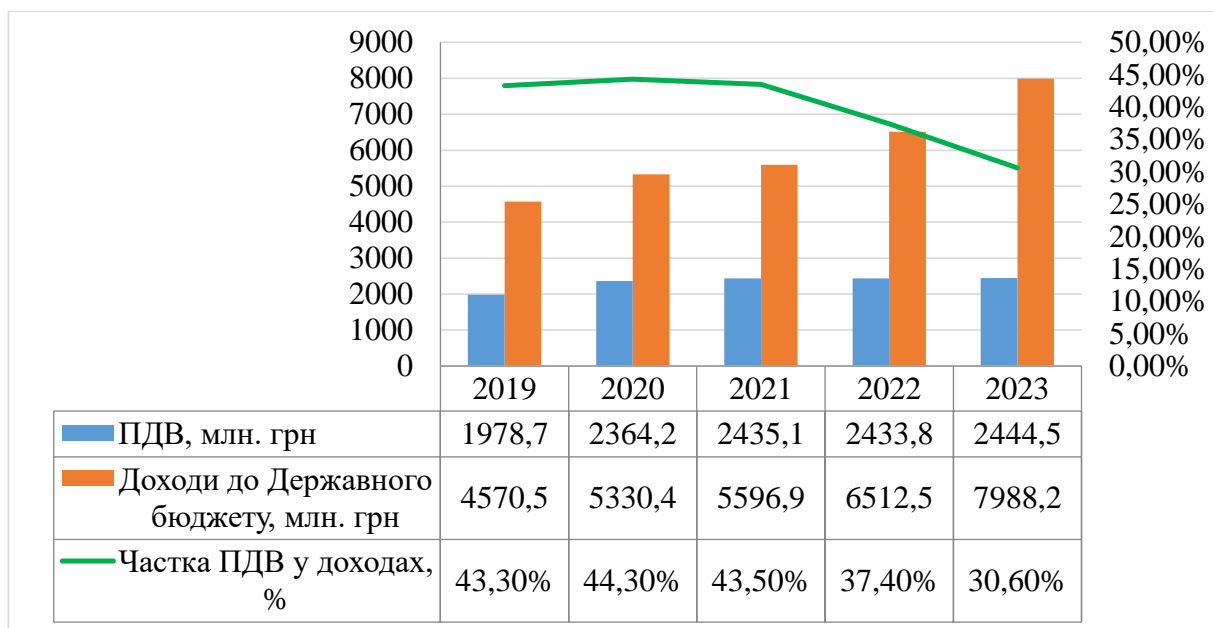

Рисунок 2.4 – Структура надходжень ПДВ в ГУ ДПС у Хмельницькій області до доходів Державного бюджету за 2019-2023 рр.*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Протягом 2019–2023 років спостерігається поступове зростання абсолютних сум надходжень ПДВ. У 2019 році сума ПДВ склала 1978,7 млн. грн, а в 2023 році цей показник зріс до 2444,5 млн. грн. Це свідчить про стабільне збільшення обсягу оподаткованих операцій і покращення адміністрування цього податку на регіональному рівні. Окрім збільшення надходжень ПДВ, варто відзначити також зростання загальних доходів державного бюджету, що збільшились з 4570,5 млн. грн у 2019 році до 7988,2 млн. грн у 2023 році. Це свідчить про загальний економічний ріст та успіхи в адмініструванні податків в цілому. Проте, незважаючи на зростання абсолютних показників, частка ПДВ у загальних доходах державного бюджету має тенденцію до зниження. У 2019 році частка ПДВ у доходах складала 43,3%, тоді як у 2023 році цей показник знизився до 30,6%. Це зниження є пов'язане з кількома факторами, такими як введення нових податків, зміни в податковій політиці або зміни в структурі економіки, що впливають на податкові надходження. Фактори, що впливають на зміни частки ПДВ: зниження частки ПДВ є зумовлене збільшенням інших джерел надходжень до бюджету (наприклад, акцизних зборів, податків на прибуток, митних зборів

тощо). Також можливі зміни в податковій політиці, які сприяли збільшенню частки інших податків у загальному бюджеті. За 2019–2023 років спостерігається стабільне зростання надходжень ПДВ, що вказує на зростання економічної активності та ефективність податкового адміністрування в Хмельницькій області. Незважаючи на зростання надходжень ПДВ, частка цього податку в загальних доходах державного бюджету знизилася, що є наслідком зростання інших видів податків або змін у податковій політиці. Зниження частки ПДВ в бюджеті вимагає подальшого аналізу економічних факторів, таких як зміни у споживчому попиті, політичні зміни та зміни в податковій системі, які можуть впливати на ці показники.

Структура надходжень податку на прибуток підприємств в ГУ ДПС у Хмельницькій області до доходів Державного бюджету за 2019-2023 рр. наведена на рис. 2.5.

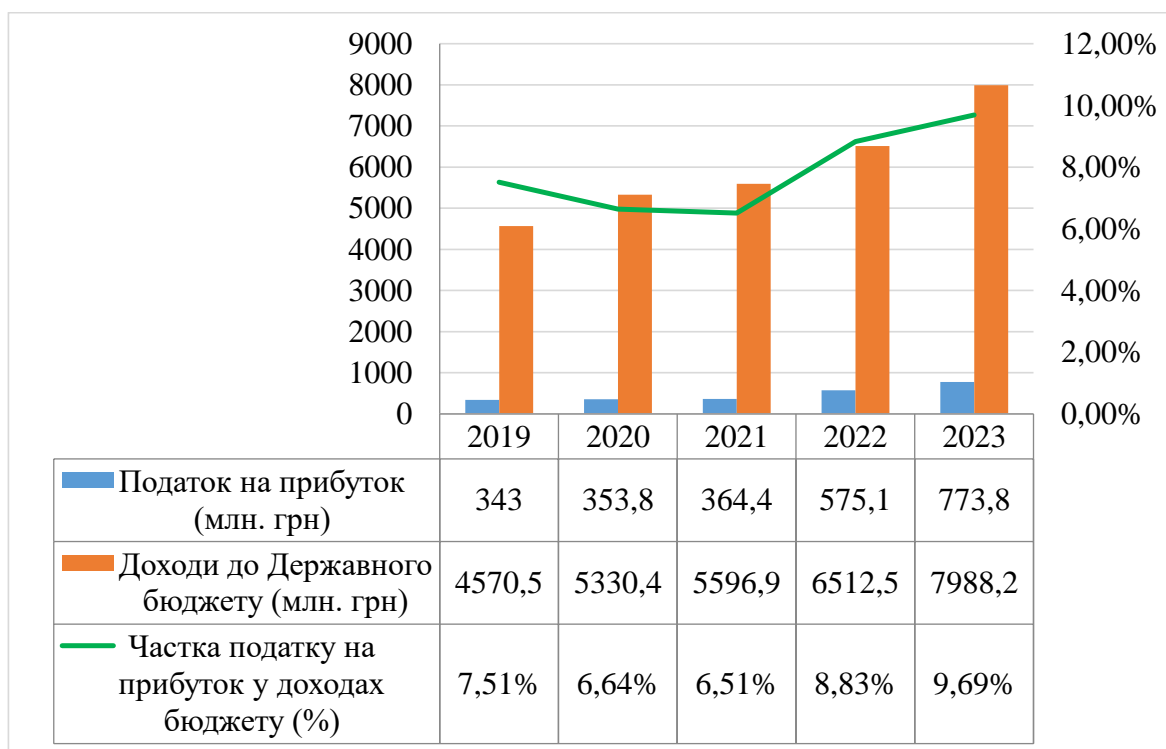

Рисунок 2.5 – Структура надходжень податку на прибуток підприємств в ГУ ДПС у Хмельницькій області до доходів Державного бюджету за 2019-2023 рр. (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Протягом 2019-2023 років спостерігається позитивна тенденція в збільшенні надходжень податку на прибуток у Хмельницькій області, що свідчить про зростання фінансової спроможності підприємств регіону та активізацію економічної діяльності. Розглянемо кожен рік детальніше:

Надходження податку на прибуток підприємств у 2019 р. склали 343 млн. грн, що становило 7,51% від загальних доходів до державного бюджету Хмельницької області. Це було вказівкою на стабільне, але не надмірне економічне зростання.

У 2020 році податкові надходження зросли до 353,8 млн. грн, але частка податку на прибуток в загальних доходах бюджету знизилася до 6,64%. Це можна пояснити впливом пандемії COVID-19, яка спричинила економічний спад та зниження рентабельності підприємств.

У 2021 році спостерігалось невелике збільшення надходжень податку на прибуток до 364,4 млн. грн. Однак частка цього податку в доходах бюджету знизилася до 6,51%. Це свідчить про те, що хоча обсяги податкових надходжень зростали, інші джерела доходів, ймовірно, зросли швидше.

У 2022 році спостерігався значний зріст надходжень податку на прибуток до 575,1 млн. грн, що майже на 58% більше порівняно з попереднім роком. Частка податку в доходах бюджету також збільшилася до 8,83%, що вказує на відновлення економічної активності після пандемії та можливе зростання прибутковості підприємств.

У 2023 році спостерігався ще більший ріст надходжень податку на прибуток, який становив 773,8 млн. грн. Частка цього податку в загальних доходах бюджету також досягла найвищого рівня за весь період (9,69%). Це можна пояснити поступовим відновленням економіки після пандемії та успішною адаптацією підприємств до нових економічних умов.

Спостерігається стабільне зростання податкових надходжень з податку на прибуток підприємств в Хмельницькій області за період з 2019 по 2023 рік. Це свідчить про поступове відновлення економіки після спаду 2020 року, викликаного пандемією COVID-19. Частка податку на прибуток в загальних

доходах бюджету мала тенденцію до зниження у 2020-2021 роках, що є результатом впливу економічної кризи. Однак з 2022 року ця частка знову зростала, що свідчить про позитивні зміни в економічній ситуації.

З огляду на зростання податкових надходжень в останні роки, можна очікувати, що в майбутньому економіка Хмельницької області продовжить відновлюватися та стабільно зростати. У той же час важливо звернути увагу на податкову політику та підтримку підприємств, особливо у періоди економічної нестабільності. Таким чином, структура надходжень податку на прибуток підприємств в Хмельницькій області відображає загальні економічні тенденції та є важливим індикатором фінансового стану регіону.

Станом на 01.01.2024 сума переplat з податку на прибуток до державного бюджету порівняно з аналогічною датою 2023 року зросла на 3,7 млн грн, досягнувши загальної суми в 62,0 млн грн. Це свідчить про позитивну динаміку надходжень, яка, ймовірно, зумовлена покращенням фінансового стану підприємств або більш ефективним адмініструванням податку (рис. 2.6).

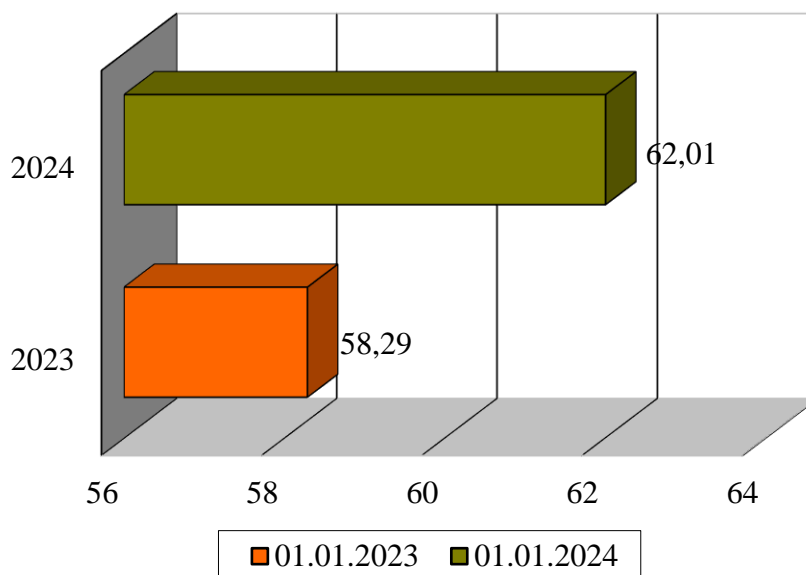

Рисунок 2.6 – Динаміка переplat з податку на прибуток (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Динаміка переplat з податку на прибуток показує важливу тенденцію в контексті фінансового забезпечення державного бюджету. За підсумками 2023

року загальна сума надходжень від частини чистого прибутку (доходу) становила 43,5 млн грн, що на 345,6% перевищило індикативний показник. Такий результат демонструє значне перевиконання планових показників, що також підтверджує стабільний темп росту надходжень – 85,5%. Ці цифри вказують на успішну політику щодо збору податку на прибуток, що має значний позитивний вплив на виконання державного бюджету.

Станом на 01.01.2024 р. податковий борг до державного бюджету складає 266,8 млн грн. Протягом 2023 року, з січня по грудень, цей борг знизився на 30,9 млн грн, що свідчить про позитивну динаміку в процесі скорочення заборгованості перед державним бюджетом. У 2023 році в результаті впровадження всіх заходів стягнення до державного бюджету надійшло 30935,3 тис. грн. Зокрема, з банківських рахунків боржників за допомогою платіжних інструкцій було стягнуто 18993,9 тис. грн, а реалізація майна, що перебувало в податковій заставі, принесла 1334,8 тис. грн. Через органи державної виконавчої служби було стягнуто 4443,8 тис. грн, на підставі рішення суду – 1000,6 тис. грн, вилучення готівки дозволило погасити борг на суму 973,9 тис. грн. Крім того, від платників, у яких було відкрито провадження у справі про банкрутство, надійшло 4188,3 тис. грн. Протягом 2023 року було сформовано та направлено 14590 податкових вимог на загальну суму боргу 439,3 млн грн. Водночас, на облік у податкову заставу було поставлено майно 5437 боржників на суму 215,3 млн грн, з якого за рік було реалізовано майно на суму 1334,8 тис. грн.

Також протягом 2023 року було направлено 13878 платіжних інструкцій на стягнення коштів з банківських рахунків на загальну суму боргу 409,2 млн грн, з яких вдалося стягнути 18,9 млн грн. Керівником ГУ ДПС було прийнято 443 рішення про стягнення коштів з рахунків платників податків на суму 86,6 млн грн. Станом на кінець 2023 року було списано безнадійний податковий борг на суму 41,7 млн грн, що включає борг банкрутів та борг з терміном позовної давності понад 1095 днів (40,3 тис. грн).

У рамках виявлення майна з ознаками безхазяйного протягом року було відпрацьовано 12 об'єктів. На 01.01.2024 р. на обліку перебувало майно на

загальну суму 2,6 млн грн, включаючи майно, взяте на облік у попередні періоди. Надходження від реалізації майна, що має статус пам'яток історії та культури, а також майна, одержаного державою за спадщиною чи даруванням, за 2023 рік становили 148,2 тис. грн.

Отже, проведений аналіз основних показників діяльності Головного управління Державної податкової служби (ГУ ДПС) у Хмельницькій області за 2019-2023 роки показав позитивну динаміку в зростанні податкових надходжень, що свідчить про стабільність і ефективність податкової служби в умовах економічної нестабільності. Зокрема, спостерігається значне збільшення надходжень до державного та місцевих бюджетів, а також зростання соціальних внесків. Проте, є певні проблеми, зокрема збільшення податкового боргу до місцевих бюджетів, що потребує додаткових заходів для покращення адміністрування податків. Водночас, підвищення ефективності адміністрування ПДВ, акцизів, податку на прибуток і ПДФО, а також боротьба з тіньовою економікою є важливими факторами для забезпечення стабільного економічного розвитку.

2.2. Оцінка податкових надходжень у доходах державного бюджету

Оцінка податкових надходжень є важливим елементом у розумінні фінансової стабільності та ефективності фіскальної політики держави. Динаміка податкових надходжень до Державного бюджету є основним індикатором стану економіки та податкової системи, оскільки відображає, наскільки ефективно збираються податки і наскільки стабільними є джерела державних доходів. Оцінка податкових надходжень до державного бюджету України за 2019-2023 роки показує позитивну тенденцію зростання цих показників, що свідчить про успішну фіскальну політику та стабільне економічне відновлення після кризових періодів, таких як пандемія COVID-19 та інші економічні виклики. Однак аналіз динаміки не лише показує тенденцію до зростання, а й дозволяє зрозуміти зміни в структурі доходів, зокрема вплив підвищення частки неподаткових

надходжень у 2023 році, що вказує на диверсифікацію джерел фінансування та адаптацію до зовнішніх економічних факторів, зокрема війни та зростання міжнародної допомоги.

Оцінка динаміки податкових надходжень та доходів до Державного бюджету в Головному управлінні Державної податкової служби у Хмельницькій області за 2019-2023 роки є важливим інструментом для розуміння змін у фіскальній ситуації, ефективності управління податковими надходженнями та загальної фінансової стабільності регіону. Динаміка цих показників дозволяє оцінити не лише здатність місцевих органів влади генерувати доходи, але й відображає вплив економічних, політичних та соціальних факторів на доходну частину державного бюджету. На рис. 2.7 розглядається зміна обсягів податкових надходжень та загальних доходів до бюджету за п'ять років, що дозволяє зробити висновки про ефективність податкової політики та її вплив на економічну ситуацію в регіоні.

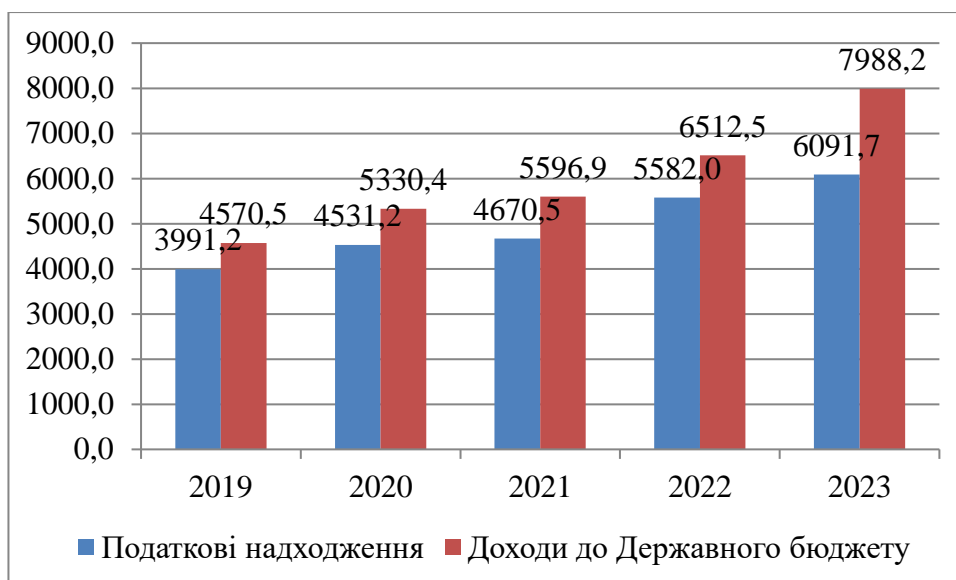

Рисунок 2.7 – Динаміка податкових надходжень та доходів до Державного бюджету в ГУ ДПС у Хмельницькій області за 2019-2023 рр. (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Згідно з наведеними даними, податкові надходження до бюджету в ГУ ДПС Хмельницької області за 2019-2023 роки демонструють стійке зростання. У

2019 році сума податкових надходжень становила 3991,2 млн грн, у 2020 році вона зросла до 4531,2 млн грн, що свідчить про приріст на 13,5%. У подальші роки цей показник продовжував зростати, досягнувши 6091,7 млн грн у 2023 році, що означає приріст на 35,5% від початкового рівня 2019 року.

Загальні доходи до Державного бюджету також зросли, але темп їх зростання був меншим порівняно з податковими надходженнями. У 2019 році вони становили 4570,5 млн грн, а у 2023 році досягли 7988,2 млн грн, що свідчить про приріст на 75%. Цей приріст є результатом не тільки збільшення податкових надходжень, але й ефективного управління державними фінансами, збільшення обсягів інших доходів та сприятливої макроекономічної ситуації в країні.

Динаміка доходів до державного бюджету у Хмельницькій області підтверджує поступове відновлення економіки після кризи 2020 року, спричиненої пандемією COVID-19, а також ефективну фіскальну політику, яка адаптувалася до нових економічних реалій, зокрема підвищеного рівня податкової мобілізації в 2022-2023 роках.

За період 2019-2023 років спостерігається стабільне збільшення податкових надходжень, що свідчить про покращення адміністрування податків і збільшення обсягів економічної активності. Відзначається позитивна тенденція, що вказує на ефективність проведених податкових реформ. Загальні доходи до державного бюджету в Хмельницькій області зросли значно, що підтверджує ефективність фіскальної політики та оптимізацію бюджетних надходжень, включаючи податкові платежі. Підвищення доходів є результатом не тільки покращення роботи податкової служби, але й інших факторів, таких як зміни в законодавстві, економічне відновлення після пандемії, а також зростання військових витрат, що зумовило певне підвищення податкових надходжень. Прогнозуючи майбутні тенденції, можна очікувати, що за рахунок подальших реформ у податковій сфері та поліпшення економічної ситуації податкові надходження продовжать зростати. Для забезпечення стабільного доходу до бюджету важливо зберігати ефективність фіскальної політики та враховувати зовнішні економічні умови.

Структура доходів ГУ ДПС у Хмельницькій області демонструє деякі варіації у питомій вазі податкових та неподаткових надходжень протягом 2019-2023 років (рис. 2.8).

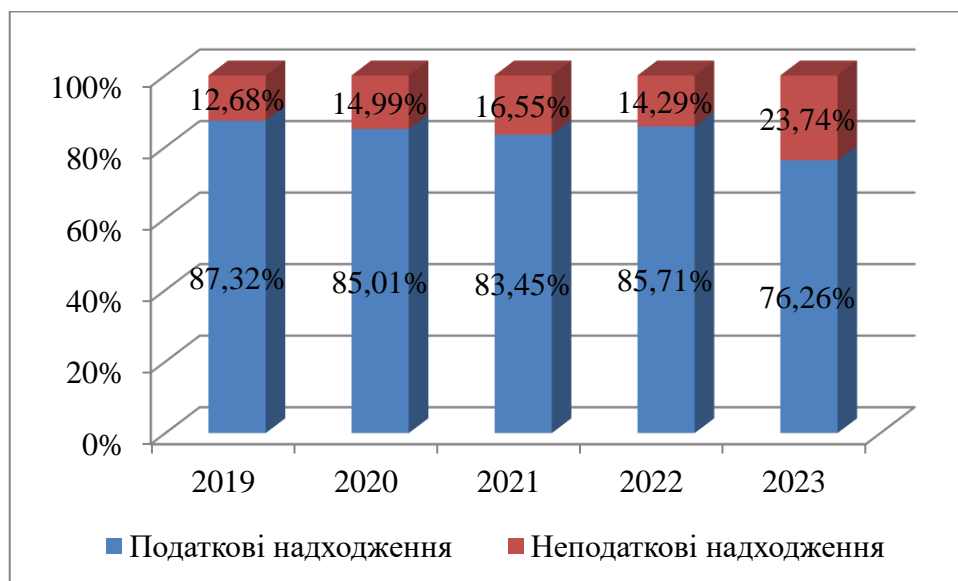

Рисунок 2.8 – Структура доходів ГУ ДПС у Хмельницькій області за 2019-2023 рр., %*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

У 2019 році податкові надходження склали 87,32% від загальних доходів, що вказує на значну залежність бюджету від податкових надходжень. Неподаткові надходження становили 12,68%, що є відносно низьким показником. Така структура доходів є типовою для економік, де податкова система виступає основним джерелом фінансування. Протягом 2020-2021 років, частка податкових надходжень зменшується до 85,01% у 2020 році та 83,45% у 2021 році. Це зниження є наслідком зміни структури надходжень, зокрема внаслідок впливу економічної ситуації, пандемії COVID-19 та необхідності підтримки інших фінансових джерел. Неподаткові надходження, відповідно, збільшуються до 14,99% у 2020 році та 16,55% у 2021 році, що свідчить про зростання ролі інших джерел фінансування, наприклад, доходів від державного майна чи спеціальних фондів. У 2022 році частка податкових надходжень знову зростає до 85,71%, що є результатом стабілізації економічної ситуації після

кризових періодів, а неподаткові надходження зменшуються до 14,29%. Однак у 2023 році ми спостерігаємо значне зниження частки податкових надходжень до 76,26%, що є найбільшим спадом за період аналізу, в той час як частка неподаткових надходжень зростає до 23,74%. Це зниження обумовлено як змінами в податковій політиці, так і збільшенням інших джерел доходів, таких як міжнародна допомога чи спеціальні фонди.

Протягом 2019-2023 років спостерігається поступове зниження питомої ваги податкових надходжень у структурі доходів ГУ ДПС, що свідчить про певні зміни в податковій політиці або економічних умовах, що зумовлюють збільшення ролі інших джерел доходів. Зростання частки неподаткових надходжень, особливо в 2023 році, свідчить про необхідність диверсифікації джерел доходів бюджету через зовнішнє фінансування або підвищену роль державних позик і фінансування з міжнародних фондів. Це також є наслідком економічної ситуації, зокрема впливу війни та необхідності покриття додаткових бюджетних витрат. Зміни у структурі доходів можуть бути також пов'язані з факторами зовнішнього характеру, такими як війна, зміни в міжнародній допомозі, збільшення кредитування та інші нестабільні економічні фактори. Підвищення частки неподаткових надходжень у 2023 році є результатом таких змін. Зважаючи на зниження питомої ваги податкових надходжень, важливо зосередити увагу на стабілізації податкової системи, вдосконаленні адміністрування податків і диверсифікації джерел надходжень. Це дозволить збільшити стабільність бюджету і зменшити залежність від зовнішніх фінансів у майбутньому. Аналіз динаміки питомої ваги податкових надходжень у доходах Державного бюджету є важливим інструментом для оцінки фіскальної стабільності країни та ефективності податкової політики. Питома вага податкових надходжень відображає частку загальних податків у загальному обсязі доходів бюджету, що є показником того, наскільки сильно податкова система забезпечує фінансування державних видатків. Зміни в цьому показнику можуть свідчити про зміни в податковій політиці, ефективності податкового адміністрування, а також про вплив зовнішніх економічних та соціальних

факторів. На рис. 2.9 наведена динаміка питомої ваги податкових надходжень у доходах Державного бюджету за період 2019-2023 років.

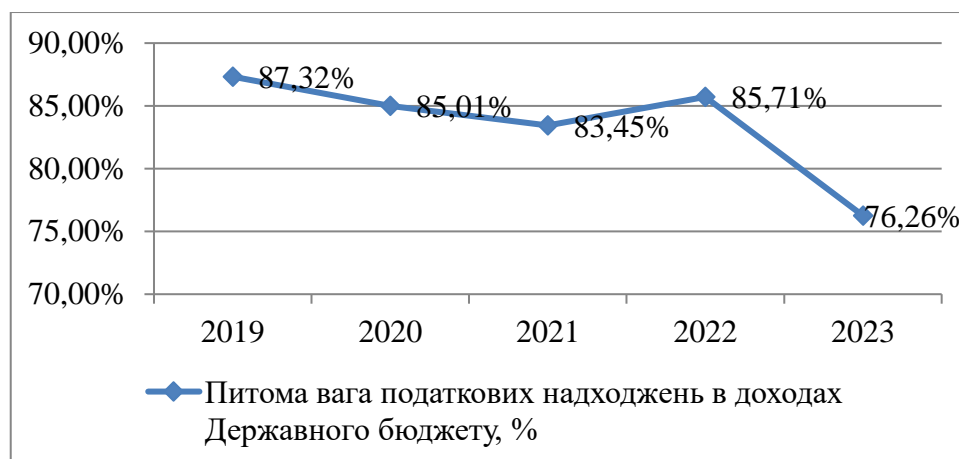

Рисунок 2.9 – Динаміка питомої ваги податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області в доходах Державного бюджету за 2019-2023 рр., %*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Згідно з наведеними даними, спостерігається змінна динаміка питомої ваги податкових надходжень у доходах Державного бюджету протягом 2019-2023 років. У 2019 році цей показник становив 87,32%, що вказує на високу частку податкових надходжень у загальному обсязі доходів бюджету. У наступні роки, 2020 та 2021, спостерігається незначне зниження питомої ваги, зменшившись до 85,01% та 83,45% відповідно, що є наслідком росту інших джерел доходів (наприклад, не податкових доходів або позик).

У 2022 році цей показник знову збільшується до 85,71%, що свідчить про посилення податкових надходжень або зміну в податковій політиці, яка забезпечила підвищення частки податків у бюджеті. Однак у 2023 році спостерігається значне зниження питомої ваги до 76,26%, що є найбільшим спадом за досліджуваний період. Це зумовлено декількома факторами: збільшенням інших джерел доходів бюджету (наприклад, від міжнародної допомоги, запозичень чи інших не податкових доходів), а також можливими змінами у складі економіки чи витратної частини бюджету. Порівняно з 2019 роком, спостерігається поступове зниження питомої ваги податкових

надходжень у доходах Державного бюджету, що свідчить про зміну структури бюджетних надходжень або ж підвищення ролі інших джерел фінансування. Також слід врахувати ефект від підвищених витрат бюджету, зокрема на військові потреби в умовах війни. Спостережуване зниження питомої ваги в 2023 році зумовлене впливом зовнішніх факторів, таких як зміни в економічній ситуації, а також внутрішніми змінами в структурі доходів бюджету (поява нових видів доходів або збільшення кредитування). Враховуючи загальну тенденцію до зниження питомої ваги податкових надходжень, у майбутньому важливо спрямувати зусилля на оптимізацію податкової системи та збільшення ефективності адміністрування податків. Також необхідно враховувати можливі виклики, що можуть виникнути в результаті змін у фінансовій політиці чи економічній ситуації в країні.

Оцінка ефективності податкових надходжень є важливим аспектом фінансової діяльності держави, оскільки від цього залежить стабільність економіки та виконання соціальних зобов'язань. Коефіцієнти результативності адміністрування податкових надходжень та еластичності податкових надходжень є ключовими індикаторами, які дозволяють оцінити, наскільки ефективно здійснюється адміністрування податків і як змінюються податкові надходження відносно зростання доходів до державного бюджету. Коефіцієнт результативності адміністрування податкових надходжень (КРА) можна розрахувати за формулою:

$$\text{КРА} = \text{Податкові надходження} / \text{Доходи до державного бюджету} \times 100.$$

$$\text{КРА}_{2019} = 3991,24 / 570,5 \times 100 = 87,32\%.$$

$$\text{КРА}_{2020} = 4531,25 / 330,4 \times 100 = 85,01\%.$$

$$\text{КРА}_{2021} = 4670,55 / 5596,9 \times 100 = 83,45\%.$$

$$\text{КРА}_{2022} = 5582,06 / 512,5 \times 100 = 85,71\%.$$

$$\text{КРА}_{2023} = 6091,77 / 988,2 \times 100 = 76,26\%.$$

Коефіцієнт результативності адміністрування податкових надходжень (КРА) обчислюється шляхом ділення обсягу податкових надходжень на загальні доходи до державного бюджету та множення на 100. Це дозволяє отримати

відсоткове значення, яке показує, яку частку в загальних доходах бюджету складають податкові надходження. Наприклад, у 2019 році КРА становив 87,32%, що означає, що податкові надходження склали майже 87% від загальних доходів державного бюджету. Протягом 2020-2023 років спостерігалось деяке коливання цього показника, проте загалом можна сказати, що ефективність адміністрування залишалася на високому рівні, хоча в 2023 році вона знизилася до 76,26%.

Коефіцієнт еластичності податкових надходжень (КЕ) визначається як відношення темпу росту податкових надходжень до темпу росту доходів до державного бюджету:

$КЕ = \text{Темп росту податкових надходжень} / \text{Темп росту доходів до державного бюджету}$.

КЕ за 2019 р. не обчислюється, бо немає темпів росту податкових надходжень до державного бюджету для 2019 року.

$$КЕ_{2020} = 13,53 / 16,65 = 0,81.$$

$$КЕ_{2021} = 3,075,01 = 0,61.$$

$$КЕ_{2022} = 19,53 / 16,36 = 1,19.$$

$$КЕ_{2023} = 9,09 / 22,71 = 0,4.$$

Коефіцієнт еластичності податкових надходжень (КЕ) показує, наскільки темп росту податкових надходжень відповідає темпу росту загальних доходів державного бюджету. Якщо коефіцієнт більше за одиницю, це свідчить про те, що податкові надходження ростуть швидше, ніж доходи державного бюджету в цілому, що є позитивною тенденцією. У 2022 році КЕ склав 1,19, що вказує на перевищення темпів росту податкових надходжень над темпами росту доходів бюджету. Однак у 2023 році цей показник значно знизився до 0,4, що свідчить про те, що темпи росту податкових надходжень відстають від зростання загальних доходів бюджету.

Ефективність податкових надходжень є важливим індикатором фінансової стабільності та здатності держави виконувати свої зобов'язання, зокрема через стабільне фінансування соціальних програм, інфраструктури та національних

ініціатив. Аналіз динаміки податкових надходжень до державного бюджету України за період 2019–2023 років дозволяє оцінити не тільки загальні зміни в доходах державного бюджету, але й ефективність адміністрування податків, а також чутливість податкових надходжень до зміни економічних умов та доходів бюджету. У цьому контексті важливими є коефіцієнти результативності та еластичності податкових надходжень, що дозволяють більш детально вивчити вплив адміністративних і економічних факторів на податкову систему. Табл. 2.1 надає інформацію про показники, які характеризують податкові надходження ГУ ДПС у Хмельницькій області у контексті доходів державного бюджету за період з 2019 по 2023 рік.

Таблиця 2.1. Показники оцінки ефективності податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області у доходах державного бюджету за 2019-2023 рр.*

Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Податкові надходження, млн. грн	3991,2	4531,2	4670,5	5582,0	6091,7
Доходи до державного бюджету, млн. грн	4570,5	5330,4	5596,9	6512,5	7988,2
Питома вага податкових надходжень у доходах державного бюджету, %	87,32	85,01	83,45	85,71	76,26
Темп росту податкових надходжень, %	-	13,53	3,07	19,53	9,09
Темп росту доходів до державного бюджету, %	-	16,65	5,01	16,36	22,71
Коефіцієнт результативності адміністрування податкових надходжень, %	87,32	85,01	83,45	85,71	76,26
Коефіцієнт еластичності податкових надходжень	-	0,81	0,61	1,19	0,4

*Примітка. Складено автором на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Податкові надходження збільшувалися на протязі 2019-2023 рр.: від 3991,2 млн грн у 2019 році до 6091,7 млн грн у 2023 році. Ці зміни свідчать про позитивну динаміку, однак питома вага податкових надходжень у доходах державного бюджету поступово знижувалась. Наприклад, у 2019 році цей показник становив 87,32%, а в 2023 році – 76,26%, що свідчить про зменшення частки податків у загальних доходах бюджету.

Під показником доходи до державного бюджету розуміються всі доходи, які надійшли до державного бюджету, в тому числі і податкові надходження. Як і в попередньому випадку, спостерігається стійке зростання доходів, що

забезпечує стабільність бюджету, зокрема в 2023 році темп росту доходів становив 22,71%, що є найвищим значенням за весь аналізований період.

Темп росту податкових надходжень коливався протягом аналізованого періоду. У 2020 році він становив 13,53%, а в 2022 році досяг 19,53%, що є значним підвищенням. Водночас темп росту доходів до державного бюджету загалом демонструє більш високі показники, зокрема 22,71% у 2023 році. Це надає підстави для обчислення коефіцієнтів результативності та еластичності податкових надходжень.

Коефіцієнт результативності адміністрування податкових надходжень (КРА) показує, яку частку доходів до державного бюджету складають податкові надходження. Коефіцієнт еластичності (КЕ) вимірює чутливість податкових надходжень до змін у доходах державного бюджету. КЕ для 2020–2023 років показав, що в 2022 році спостерігався найвищий коефіцієнт (1,19), що означає, що податкові надходження зросли значніше, ніж доходи бюджету, а в 2023 році КЕ знизився до 0,4, що свідчить про відставання росту податкових надходжень від загальних доходів.

Аналіз динаміки податкових надходжень та їхніх показників за період 2019–2023 років демонструє, що, незважаючи на стабільне зростання податкових надходжень, їх частка в загальних доходах державного бюджету має тенденцію до зменшення, що може вказувати на зниження ефективності податкової системи в частині адекватної участі податків у формуванні державних доходів. Позитивною тенденцією є зростання темпів податкових надходжень у 2022 році, але в 2023 році спостерігалось значне зниження коефіцієнта еластичності, що вказує на відставання темпів зростання податкових надходжень від росту загальних доходів державного бюджету. Для подальшого покращення ситуації необхідно вдосконалювати адміністрування податків, зокрема через посилення заходів боротьби з ухиленням від сплати податків, підвищення прозорості та використання сучасних цифрових інструментів для моніторингу податкових надходжень.

Отже, проведений аналіз показників ефективності податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області за період 2019-2023 років свідчить про стійке зростання податкових надходжень та доходів до державного бюджету. Зниження питомої ваги податкових надходжень у 2023 році вказує на зростання інших джерел доходів, однак це не знижує загальної ефективності фінансування державного бюджету. Темпи росту податкових надходжень і доходів вказують на те, що навіть в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів, Україна змогла забезпечити стабільне надходження коштів до бюджету. Ці показники є позитивним сигналом для фінансової стабільності держави та можуть служити основою для подальших удосконалень податкової політики і прогнозування фінансових результатів.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

3.1. Використання цифровізації і автоматизації у плануванні податкових надходжень як напрям їх збільшення в державному бюджеті

В умовах глобалізації та технологічного прогресу використання цифрових технологій у сфері фінансів стало необхідністю для ефективного управління державними ресурсами. Одним із ключових напрямів є автоматизація та цифровізація процесів планування податкових надходжень, що може значно покращити точність прогнозів і підвищити ефективність збору податків. Цей підхід дозволяє не лише спростити процедури, а й зменшити ризики помилок, маніпуляцій і корупційних проявів.

Цифровізація податкової системи включає впровадження електронних платформ для збору, обробки та аналізу даних про податкові надходження. Сучасні IT-рішення забезпечують автоматичне оновлення інформації про платників податків, допомагають здійснювати моніторинг платежів у режимі реального часу, а також скорочують час, необхідний для збору і перевірки податкових даних. Ці системи сприяють не лише зменшенню адміністративних витрат, але й полегшують податковий контроль, що, в свою чергу, підвищує ефективність збору податків.

Автоматизація процесів планування податкових надходжень дозволяє застосовувати передові аналітичні інструменти, такі як штучний інтелект і машинне навчання, для прогнозування динаміки надходжень та визначення тенденцій. Це дозволяє не тільки точніше оцінювати майбутні надходження, але й оперативно коригувати податкові ставки та стратегії стимулювання підприємництва, що сприяє зростанню доходів бюджету. Моделі, побудовані на великих даних, допомагають виявляти нові джерела податкових надходжень та попереджати можливі втрати.

Крім того, цифровізація процесу планування дозволяє значно знизити ризики людського фактору у розподілі податкових ресурсів та зменшити корупційні прояви. Використання відкритих баз даних і систем для моніторингу податкових зобов'язань сприяє забезпеченню прозорості у фінансовій діяльності органів влади та підвищує рівень довіри громадян до системи оподаткування.

В умовах цифровізації та автоматизації значно змінився підхід до управління фінансами, зокрема в сфері планування податкових надходжень. Ці технології відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного адміністрування податків, покращенні контролю за виконанням бюджетних зобов'язань та запобіганні податковим правопорушенням. Застосування сучасних цифрових інструментів дозволяє значно знизити витрати на обробку та моніторинг податкових даних, підвищити точність прогнозів щодо податкових надходжень і забезпечити прозорість фінансових операцій. Це, у свою чергу, створює сприятливі умови для збільшення надходжень до державного бюджету.

Цифровізація та автоматизація сприяють зменшенню людського фактора в процесах адміністрування податків, скороченню часу на обробку та аналіз даних, що дає змогу оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації. Використання інноваційних технологій у плануванні податкових надходжень є важливим кроком до підвищення ефективності державного управління та забезпечення фінансової стабільності.

У табл. 3.1 представлені основні напрями використання цифровізації та автоматизації в процесі планування податкових надходжень. Кожен напрямок має свій унікальний вплив на збільшення ефективності збору податків та надходжень до бюджету. Автоматизація обліку податків і інтеграція з електронним урядуванням зменшують людський фактор, що дозволяє знизити кількість помилок і оптимізувати витрати. Штучний інтелект для прогнозування податкових надходжень дає змогу створити точніші бюджетні прогнози, що важливо для збільшення доходів держави.

Таблиця 3.1. Особливості використання цифровізації та автоматизації у плануванні податкових надходжень*

Напрямок використання технологій	Особливості використання	Вплив на збільшення податкових надходжень
Автоматизація обліку податків	Використання програмних комплексів для автоматичного обліку податків, включаючи введення, зберігання та обробку податкових декларацій.	Зниження кількості помилок при обробці даних, покращення точності податкових надходжень, збільшення кількості платників, які звітують своєчасно.
Інтеграція з системами електронного урядування	Підключення до електронних платформ для збору податкових платежів та моніторингу податкових зобов'язань.	Зменшення витрат на адміністрування податків, покращення оперативності збору податків, зниження корупційних ризиків.
Прогнозування податкових надходжень за допомогою штучного інтелекту	Використання алгоритмів штучного інтелекту для аналізу історичних даних і прогнозування майбутніх податкових надходжень.	Підвищення точності прогнозів, що дозволяє своєчасно коригувати бюджетні плани, збільшуючи податкові надходження.
Системи електронного адміністрування ПДВ	Використання програмного забезпечення для автоматичного адміністрування податку на додану вартість (ПДВ), включаючи перевірку звітності платників.	Поліпшення ефективності адміністрування ПДВ, що сприяє зростанню податкових надходжень завдяки мінімізації ухилення від сплати ПДВ.
Моніторинг податкових ризиків	Використання програм для автоматичного виявлення податкових порушень і ризиків через аналіз фінансових операцій платників податків.	Зменшення кількості податкових правопорушень, підвищення зборів за рахунок детекції шахрайства та зловживань.
Електронні сервіси для платників податків	Створення онлайн-платформ для взаємодії платників податків з органами податкової служби (подача звітів, сплата податків тощо).	Збільшення зручності для платників податків, що стимулює їх до своєчасних сплат, що в свою чергу збільшує надходження до бюджету.

*Примітка. Складено автором на основі джерела [45, с. 82].

Цифровізація та автоматизація процесів у плануванні податкових надходжень створюють суттєві переваги для ефективного збору податків та покращення фінансової стабільності країни. Серед основних технологічних напрямів використання можна виділити кілька важливих аспектів. По-перше, автоматизація обліку податків через програмні комплекси дозволяє знизити кількість помилок при введенні, зберіганні та обробці податкових декларацій. Такий підхід не тільки забезпечує точність обліку, але й сприяє збільшенню

кількості платників податків, які подають звітність своєчасно, що в свою чергу позитивно впливає на стабільність надходжень до бюджету.

Інтеграція з системами електронного урядування забезпечує зручні механізми для збору податкових платежів та моніторингу податкових зобов'язань. Це зменшує витрати на адміністрування податків, покращує оперативність збору та знижує корупційні ризики, адже всі процеси стають більш прозорими та автоматизованими.

Прогнозування податкових надходжень за допомогою штучного інтелекту дозволяє здійснювати точніший аналіз історичних даних для передбачення майбутніх тенденцій. Такі прогнози дають змогу своєчасно коригувати бюджетні плани, що, в свою чергу, сприяє оптимізації податкових надходжень та підвищенню їх точності.

Системи електронного адміністрування ПДВ ефективно перевіряють звітність платників податків, що дозволяє зменшити випадки ухилення від сплати податку. Завдяки цьому вдається збільшити обсяг податкових надходжень і знизити навантаження на фіскальні органи. Системи електронного адміністрування ПДВ та моніторинг податкових ризиків сприяють зменшенню випадків ухилення від податків і виявленню можливих зловживань, що напряду впливає на збільшення надходжень до державного бюджету. Крім того, надання електронних сервісів для платників податків робить процес сплати податків зручнішим і менш затратним, що також позитивно впливає на своєчасність і точність надходжень.

Моніторинг податкових ризиків за допомогою програмного забезпечення дозволяє автоматично виявляти порушення та шахрайство серед платників податків. Такий підхід не тільки зменшує кількість податкових правопорушень, але й сприяє детекції зловживань, що позитивно впливає на загальні податкові надходження.

Електронні сервіси для платників податків, зокрема онлайн-платформи для подачі звітності та сплати податків, значно підвищують зручність взаємодії

платників з податковими органами. Це стимулює своєчасні та повні сплати податків, що збільшує фінансові надходження до бюджету.

Загалом, інтеграція цифрових та автоматизованих систем у податкову сферу сприяє не лише оптимізації процесів адміністрування, а й забезпечує більш ефективне залучення податкових ресурсів у відновлення економіки, сприяючи стабільному фінансуванню державних потреб.

Таким чином, інтеграція цифрових технологій і автоматизованих систем у планування податкових надходжень є важливим кроком до зростання ефективності державного фінансування та збільшення доходів бюджету. Вона дозволяє не лише спростити процедури адміністрування податків, а й створює умови для оптимізації економічної діяльності в державі в цілому.

Отже, цифровізація та автоматизація значно підвищують ефективність планування та адміністрування податкових надходжень, сприяючи збільшенню доходів державного бюджету. Впровадження сучасних технологій дозволяє зменшити адміністративні витрати, підвищити точність податкових прогнозів та поліпшити контроль за податковими надходженнями. Застосування інноваційних підходів до управління податковими системами дозволяє знижувати рівень податкових правопорушень, що сприяє стабільності бюджету та фінансової системи країни. Створення зручних електронних сервісів для платників податків є ключовим фактором у підвищенні податкової дисципліни, що в свою чергу забезпечує своєчасне і повне надходження податків до державного бюджету.

3.2. Розробка й обґрунтування заходів з формування податкових надходжень державного бюджету у післявоєнний період

Післявоєнний період є важким етапом для будь-якої країни, оскільки він супроводжується не лише відновленням зруйнованої інфраструктури, а й необхідністю відновлення фінансової стабільності. Одним із ключових аспектів цього процесу є формування податкових надходжень до державного бюджету,

що дозволяє забезпечити функціонування державних інститутів, надання соціальних послуг та стимулювання економічного зростання. Розробка ефективних заходів для цього є важливим завданням для державних органів. Також варто відзначити, що післявоєнний період для України потребує особливої уваги до формування податкових надходжень, оскільки економіка країни зазнала значних втрат через бойові дії, зниження виробничого потенціалу та послаблення фінансових потоків. Одним із важливих аспектів є необхідність адаптації податкової системи до нових умов та забезпечення ефективного збору податків для відновлення країни.

За останні роки податкові надходження в Україні зазнали значних коливань через економічну нестабільність, спричинену війною. Зокрема, у 2023 році спостерігалось значне скорочення доходів бюджету, що обумовлено зменшенням податкових баз і підприємств, які сплачують податки, внаслідок бойових дій [1, с. 131]. Проте на тлі цього спостерігаються позитивні тенденції щодо формування альтернативних джерел надходжень, таких як міжнародні гранти і кредитні кошти.

У післявоєнний період особливо важливим є підвищення ефективності системи збору податків. Це вимагає перегляду існуючих податкових ставок і пільг, зокрема в секторі малого та середнього бізнесу, для створення сприятливого середовища для відновлення та розвитку підприємств [2, с. 4]. Потрібно також посилити контроль за виконанням податкових зобов'язань, застосовуючи сучасні методи податкового моніторингу та електронного адміністрування податків.

Одним з ключових етапів у формуванні податкових надходжень є оптимізація балансу між прямими і непрямими податками. Прямі податки (наприклад, податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб) мають бути адаптовані до умов післявоєнного відновлення. Натомість непрямі податки (ПДВ, акцизи) можуть стати основними джерелами бюджетних надходжень на етапі стабілізації економіки [11, с. 117]. Одним з напрямків реформ є зниження

ставок на певні категорії товарів та послуг для стимулювання споживчого попиту і підвищення економічної активності.

Післявоєнний період вимагає введення інноваційних податкових пільг для підтримки відновлення стратегічних секторів економіки. Такі заходи можуть включати податкові канікули для малих та середніх підприємств, які займаються відновленням інфраструктури, а також для підприємств, що працюють у сферах високих технологій і інновацій [10, с. 46]. Система податкових стимулів повинна бути спрямована на залучення інвестицій і розвиток ключових галузей.

Однією з важливих складових успіху в постійній стабілізації податкових надходжень є удосконалення податкового контролю. Це вимагає розвитку системи електронного декларування та автоматизованого контролю за податковими платежами, що дозволяє знизити корупційні ризики і забезпечити прозорість у податкових надходженнях [15, с. 67]. Водночас, необхідно запроваджувати більш жорсткі санкції за ухилення від сплати податків.

У післявоєнний період важливим джерелом податкових надходжень є міжнародна фінансова допомога. Це може включати фінансові гранти, позики та інвестиції від міжнародних організацій. Зокрема, сприяння міжнародних партнерів може бути спрямоване на фінансування відновлення інфраструктури, що в свою чергу сприяє економічному зростанню та збільшенню податкових надходжень [7, с. 112].

Важливим аспектом є підвищення рівня податкової культури серед населення. Це вимагає проведення освітніх кампаній, спрямованих на інформування громадян про необхідність своєчасної сплати податків і важливість цього для відновлення країни після війни. Залучення громадян до цього процесу може включати заохочення до участі у податкових ініціативах, таких як система «податкова амністія» для фізичних осіб [19, с. 43].

Формування податкових надходжень у післявоєнний період потребує комплексного підходу, який включає адаптацію податкової системи до нових умов, оптимізацію податкових ставок, розвиток електронних систем збору податків, залучення міжнародних фінансових ресурсів та підвищення податкової

культури населення. Всі ці заходи повинні стати основою для стабілізації економіки і забезпечення надійного фінансування державних потреб у процесі відновлення країни.

Розглянемо кожен із запропонованих заходів з формування податкових надходжень державного бюджету у післявоєнний період.

Захід 1. Підвищення рівня цифровізації податкових процесів. Впровадження системи електронної подачі податкових декларацій, автоматизація збору податків, використання платіжних онлайн-платформ та чат-ботів для консультацій. Це дозволить значно знизити адміністративні витрати, зменшити час на обробку податкових даних і покращити взаємодію платників податків з органами податкової служби. Оскільки у 2023 році податкові надходження склали 6091,7 млн грн, прогнозується, що завдяки підвищенню ефективності збору податків, що можуть бути забезпечені через цифровізацію, зростання податкових надходжень на 10-15% є реалістичним. Якщо візьмемо середній показник (12,5%), можна очікувати додаткові надходження: $6091,7 \text{ млн грн} \times 0,125 = 761,46 \text{ млн грн}$.

Впровадження системи електронної подачі податкових декларацій, автоматизація збору податків та використання платіжних онлайн-платформ дозволить значно знизити адміністративні витрати, зменшити час на обробку податкових даних і покращити взаємодію платників податків з органами податкової служби. Оскільки цифрові технології забезпечують оперативний моніторинг податкових надходжень та зниження рівня корупції, очікується, що завдяки підвищенню ефективності збору податків, додаткові надходження до бюджету можуть складати близько 12,5% від загальних податкових надходжень, що в результаті принесе додаткові 761,46 млн грн до державного бюджету.

Захід 2. Введення податкових канікул для відновлення інфраструктури. Створення пільгових умов для компаній, що займаються відновленням інфраструктури, зокрема, зниження ставки ПДВ до 7% і податку на прибуток до 10% для підприємств, що відновлюють енергетичні, дорожні та житлові об'єкти. Якщо врахувати, що у 2023 році на ПДВ було зібрано 2444,5 млн грн, зниження

ставки ПДВ до 7% для відновлювальних компаній може призвести до зменшення збору на 5-7%. Однак це стимулює інвестиції, і в середньому за рік можна очікувати збільшення обсягів відновлення інфраструктури на 10-15%. Враховуючи ці фактори, додаткові надходження можуть скласти 8-10% від цього показника: $2444,5 \text{ млн грн} \times 0,08 = 195,56 \text{ млн грн}$.

У післявоєнний період для стимулювання відновлення національної інфраструктури пропонується введення податкових канікул для підприємств, що займаються відновлювальними роботами. Зокрема, для компаній, які здійснюють відновлення енергетичних, дорожніх та житлових об'єктів, необхідно запровадити знижені ставки ПДВ до 7% та зниження податку на прибуток до 10%. Це дозволить не лише підтримати підприємства у важкий період, а й заохотити інвестиції в відновлення країни. Зниження ставки ПДВ для відновлювальних компаній може призвести до зменшення збору на 5-7%, проте це компенсується збільшенням обсягів відновлення інфраструктури, що в підсумку може привести до додаткових надходжень до бюджету на рівні 195,56 млн грн.

Захід 3. Стимулювання малого та середнього бізнесу. Надання пільгових ставок (наприклад, 5% єдиного податку для новостворених підприємств), грантових і кредитних програм для розвитку бізнесу в післявоєнний період. Це дозволить не тільки стимулювати розвиток підприємств, а й забезпечити стабільне поповнення державного бюджету. Якщо у 2023 році ПДФО склало 2706,7 млн грн, за рахунок розвитку малого та середнього бізнесу можна очікувати збільшення надходжень на 10-12% щорічно через нові підприємства та створення робочих місць. Враховуючи цю динаміку, додаткові надходження будуть на рівні: $2706,7 \text{ млн грн} \times 0,10 = 270,67 \text{ млн грн}$.

Пропонується створення сприятливих умов для новостворених підприємств через надання пільгових податкових ставок, зокрема зниження єдиного податку до 5% для нових компаній, а також підтримка через гранти та пільгові кредити. Це дозволить забезпечити не лише стабільний приріст нових робочих місць, а й сприятиме збільшенню податкових надходжень. Збільшення

кількості малих та середніх підприємств сприятиме росту доходів від ПДФО, і за прогнозами, ці надходження можуть зрости на 10% протягом найближчого року, що дозволить додатково отримати близько 270,67 млн грн у бюджет. Отже, через стимулювання малого і середнього бізнесу можна очікувати додатково 270,67 млн грн у 2024 році.

Захід 4. Підвищення податкової свідомості населення. Проведення інформаційних кампаній, створення онлайн-курсів та вебінарів для платників податків, зокрема через соціальні мережі. Це дозволить підвищити рівень обізнаності населення про податкові зобов'язання, що у свою чергу сприятиме збільшенню добровільних податкових надходжень. Очікується, що інформаційна кампанія може збільшити добровільні надходження на 5-8%. Враховуючи ПДФО в розмірі 2706,7 млн грн у 2023 році, можна прогнозувати додаткові надходження у розмірі: $2706,7 \text{ млн грн} \times 0,05 = 135,34 \text{ млн грн}$.

Таким чином, особливу увагу слід приділити підвищенню податкової свідомості громадян, що є важливою складовою забезпечення стабільних податкових надходжень. Проведення систематичних інформаційних кампаній, створення онлайн-курсів та вебінарів для платників податків сприятиме підвищенню обізнаності населення щодо податкових зобов'язань. Впровадження таких заходів дозволить знизити рівень податкових правопорушень і збільшити добровільні податкові надходження. За прогнозами, реалізація цього заходу може забезпечити додаткові надходження до бюджету на рівні 5% від ПДФО, що у грошовому еквіваленті складе близько 135,34 млн грн.

Загальний ефект від запропонованих заходів можна оцінити таким чином: 761,46 млн грн (цифровізація)+195,56 млн грн (податкові канікули)+270,67 млн грн (малі та середні підприємства)+135,34 млн грн (податкова свідомість)=1363,03 млн грн. Таким чином, запропоновані заходи дозволять додатково залучити приблизно 1,36 млрд грн до державного бюджету в післявоєнний період. Впровадження цифровізації податкових процесів, введення податкових канікул для відновлювальних компаній, стимулювання малого і середнього бізнесу, а також підвищення податкової свідомості населення

дозволить забезпечити додаткові надходження до державного бюджету, що є важливим кроком для стабільності економіки України в післявоєнний період.

Основні напрями підвищення ефективності формування податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області до державного бюджету у післявоєнний період наведені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2. Основні напрями підвищення ефективності формування податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області до державного бюджету у післявоєнний період*

Напрями	Запропоновані заходи	Очікувані додаткові надходження (млн грн)	Пояснення
Цифровізація податкових процесів	Впровадження системи електронної подачі податкових декларацій, автоматизація збору податків, використання платіжних онлайн-платформ і чат-ботів для консультацій.	761,46 млн грн	Завдяки цифровізації збору податків і моніторингу податкових надходжень очікується зростання на 12,5%.
Податкові канікули для відновлення інфраструктури	Створення пільгових умов для компаній, що займаються відновленням енергетичних, дорожніх та житлових об'єктів, зниження ставок ПДВ і податку на прибуток.	195,56 млн грн	Зниження ставок ПДВ до 7% для відновлювальних компаній стимулюватиме інвестиції і збільшить обсяги відновлення інфраструктури.
Стимулювання малого та середнього бізнесу	Пільгові ставки податків для новостворених підприємств, гранти та кредитні програми для розвитку бізнесу.	270,67 млн грн	Підтримка малого і середнього бізнесу дозволить збільшити надходження ПДФО на 10%.
Підвищення податкової свідомості населення	Проведення інформаційних кампаній, онлайн-курси та вебінари для платників податків.	135,34 млн грн	Інформаційні кампанії дозволять підвищити обізнаність населення і збільшити добровільні надходження на 5%.

*Примітка. Розроблено автором.

Одним із основних напрямків підвищення ефективності податкових надходжень є цифровізація податкових процесів. Впровадження сучасних технологій, зокрема електронних систем подачі декларацій та автоматизації збору податків, забезпечить зменшення адміністративних витрат та скорочення

часу на обробку податкових даних. Такий підхід також мінімізує можливості для корупції та зменшить помилки в обчисленні податків. Очікується, що за рахунок цих нововведень обсяг податкових надходжень може збільшитися на 12,5% (761,46 млн грн).

Наступним важливим напрямом є запровадження податкових канікул для підприємств, які займаються відновленням інфраструктури. Після війни відновлення енергетичних, дорожніх та житлових об'єктів є надзвичайно важливим для забезпечення економічної стабільності. Пільгові умови, зокрема зниження ставок ПДВ до 7%, дозволять залучити додаткові інвестиції у цей процес, що може збільшити податкові надходження на 195,56 млн грн.

Крім того, стимулювання малого та середнього бізнесу через надання пільгових податкових ставок для новостворених підприємств, а також підтримку через гранти та кредитні програми, дозволить сприяти відновленню економічної активності. Збільшення кількості працюючих підприємств, а також створення нових робочих місць, стимулюватиме зростання ПДФО, що призведе до додаткових надходжень у розмірі 270,67 млн грн.

Останнім, але не менш важливим напрямом є підвищення податкової свідомості населення. Проведення інформаційних кампаній, онлайн-курсів та вебінарів дозволить підвищити обізнаність громадян про їхні податкові обов'язки та зменшити випадки ухилення від сплати податків. Очікується, що це сприятиме збільшенню добровільних надходжень до бюджету на 5% (135,34 млн грн).

Для досягнення високих результатів у формуванні податкових надходжень потрібно приділяти увагу підвищенню податкової свідомості населення. Інформаційні кампанії допоможуть покращити обізнаність громадян про їхні податкові обов'язки та сприятимуть зниженню випадків ухилення від сплати податків. Інвестиційні стимули для підприємств також мають важливе значення для економічного відновлення. Залучення іноземних і вітчизняних інвесторів до відновлення виробничих потужностей та інфраструктури допоможе значно покращити економічний стан регіону. Останнім, але не менш важливим, є

посилення контролю та моніторингу податкових надходжень. Використання новітніх цифрових технологій дозволить посилити ефективність роботи податкових органів, зменшити порушення та підвищити рівень збору податків.

Підвищення ефективності формування податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області в післявоєнний період потребує комплексного підходу. Впровадження цифрових технологій, створення податкових стимулів для відновлення інфраструктури та розвитку бізнесу, а також посилення контролю і моніторингу податкових надходжень є необхідними заходами для забезпечення стабільності державного бюджету. Успішна реалізація цих напрямів сприятиме відновленню економіки регіону та збільшенню податкових надходжень до бюджету, що є основою для стабільного розвитку держави в післявоєнний період.

Таким чином, розробка та впровадження заходів з формування податкових надходжень у післявоєнний період є важливим кроком на шляху до відновлення економіки. Ці заходи повинні бути багатогранними, включаючи як економічні стимули для підприємств, так і інноваційні технології для забезпечення ефективного збору податків. Важливим заходом у формуванні податкових надходжень є також розвиток бізнесу на місцях. Підтримка малих і середніх підприємств, які можуть стати основою економічного відновлення, потребує розробки спеціальних податкових режимів, що дозволять цим підприємствам швидше відновити свою діяльність. Одним з таких заходів може бути введення пільгового податкового режиму на перші роки після відновлення підприємства. Важливою складовою планування податкових надходжень є ефективна система контролю та моніторингу податкових платежів. Для цього доцільно створювати спеціалізовані структури, які б відповідали за аналіз фінансової ситуації в країні та визначення реальних джерел податкових надходжень. Впровадження комплексних систем моніторингу дозволить виявляти потенційні проблеми ще на ранніх етапах, що дозволить оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації.

На основі запропонованих заходів з формування податкових надходжень державного бюджету (рис. 3.1) проведемо прогнозування обсягу податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області у доходах державного бюджету.

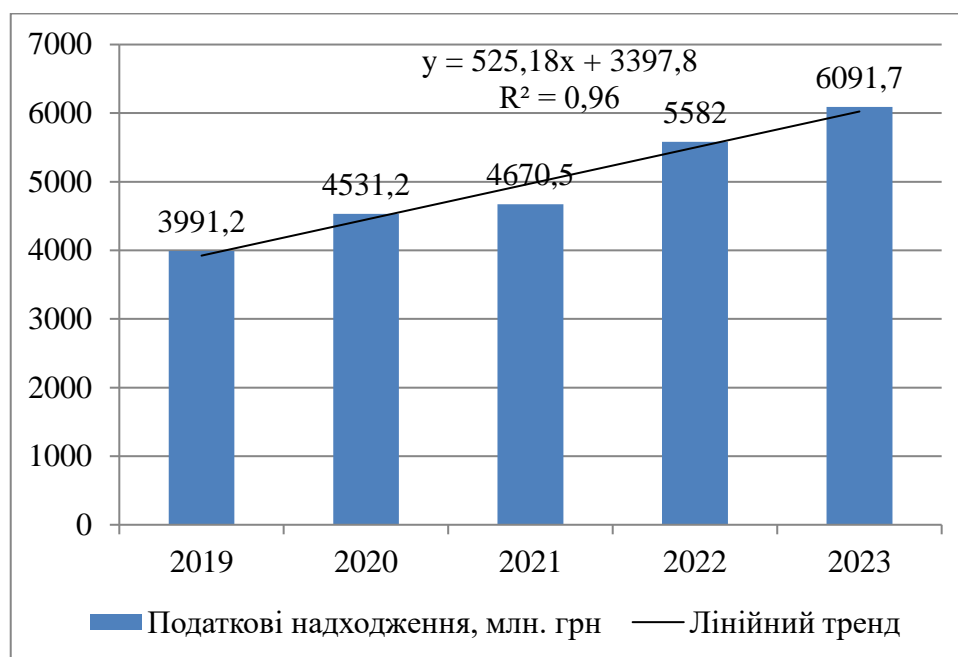

Рисунок 3.1 – Лінійний тренд обсягу податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області у доходах державного бюджету (млн. грн)*

*Примітка. Побудовано на основі Звіту про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області [58].

Лінійний тренд обсягу податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області у доходах державного бюджету: $y = 525,18 \cdot x + 3397,8$. Коефіцієнт достовірності апроксимації $R^2 = 0,96$.

На основі побудованого лінійного тренду проведемо прогнозування обсягу податкових надходжень ГУ ДПС у Хмельницькій області у доходах державного бюджету:

$$y_{2025} = 525,18 \cdot 6 + 3397,8 = 6548,88 \text{ млн. грн.}$$

$$y_{2026} = 525,18 \cdot 7 + 3397,8 = 7074,06 \text{ млн. грн.}$$

$$y_{2027} = 525,18 \cdot 8 + 3397,8 = 7599,24 \text{ млн. грн.}$$

Використовуючи лінійний тренд, побудований на основі офіційної звітності, можна оцінити потенційний приріст податкових надходжень у 2025-2027 роках. За прогнозом, обсяг податкових надходжень у 2025 році становитиме

6548,88 млн грн, у 2026 році – 7074,06 млн грн, а в 2027 році – 7599,24 млн грн. Коефіцієнт достовірності апроксимації (R^2) становить 0,96, що підтверджує високу точність побудованого тренду.

Згідно з прогнозом, обсяг податкових надходжень у наступні роки буде збільшуватися: у 2025 році – 6548,88 млн грн; у 2026 році – 7074,06 млн грн; у 2027 році – 7599,24 млн грн. Ці дані дозволяють спрогнозувати позитивну динаміку росту податкових надходжень до державного бюджету України, що буде підтримано запровадженням стратегічних заходів для підвищення ефективності податкової системи.

У післявоєнний період важливою складовою підвищення ефективності податкових надходжень є впровадження цифрових технологій та підтримка бізнесу, а також стимулювання економічної активності через реформування податкової політики. Зокрема, цифровізація податкових процесів (впровадження систем електронної подачі декларацій та автоматизація збору податків) може призвести до додаткових надходжень у розмірі 761,46 млн грн, що становить 12,5% зростання.

Податкові канікули для відновлення інфраструктури та підтримка малого і середнього бізнесу сприятимуть створенню сприятливого середовища для інвестицій і розвитку підприємництва, що дозволить отримати додаткові надходження: 195,56 млн грн за рахунок пільг для відновлювальних компаній та 270,67 млн грн – від підтримки малого і середнього бізнесу через пільгові ставки податків.

Підвищення податкової свідомості населення через інформаційні кампанії та навчальні курси може також суттєво вплинути на збільшення добровільних податкових надходжень. Очікуваний приріст від цих заходів складе 135,34 млн грн (5% збільшення).

Враховуючи ці стратегічні напрями, можна прогнозувати стабільне зростання податкових надходжень, що допоможе зміцнити фінансову стабільність у післявоєнний період і забезпечить необхідні ресурси для відновлення країни.

Реалізація запропонованих заходів дозволить значно підвищити ефективність формування податкових надходжень до державного бюджету України, а також сприятиме відновленню економічної стабільності в післявоєнний період. Підтримка цифрових технологій, стимулювання відновлення інфраструктури, підтримка бізнесу та підвищення податкової свідомості громадян є важливими кроками на шляху до забезпечення сталого економічного розвитку.

Отже, у післявоєнний період важливим завданням є формування податкових надходжень до державного бюджету, оскільки це забезпечує функціонування державних інститутів та підтримку соціальних програм. Відновлення довіри платників податків та стимулювання економічної активності через податкові пільги, спрощену систему оподаткування та мотиваційні заходи є ключовими аспектами в цьому процесі. Цифровізація податкових процесів значно підвищує ефективність збору податків, зменшує адміністративні витрати та сприяє прозорості. Важливим є також залучення іноземних інвесторів через податкові стимули та підтримка малого та середнього бізнесу, що стане основою відновлення економічної активності. Загалом, комплексний підхід до формування податкових надходжень з використанням інноваційних технологій, пільгових режимів для підприємств та посилення контролю за збором податків дозволить стабілізувати фінансову ситуацію в країні та забезпечити стійке економічне відновлення в післявоєнний період.

ВИСНОВКИ

У процесі проведеного дослідження було досягнуто мету – виявлено основні аспекти впливу податкових надходжень на фінансову стабільність держави, визначено роль податкової системи в кризових умовах та післявоєнний період, а також обґрунтовано необхідність вдосконалення механізмів збору податків для забезпечення економічної стабільності. За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

1. Визначено соціально-економічну сутність податкових надходжень та їх місце в доходах бюджету для обґрунтування базису фінансової системи держави. Податкові надходження займають центральне місце в структурі доходів державного бюджету, забезпечуючи фінансування державних функцій і соціальних програм, зокрема в умовах економічних криз чи воєнного стану. Вони відіграють ключову роль у формуванні фінансової стабільності держави, підтримці її економічної стійкості та реалізації соціальних гарантій. Адаптація податкової системи до кризових умов та вдосконалення механізмів збору податків стають необхідними для мінімізації фінансових втрат і збереження економічної стабільності. Роль податкових надходжень особливо підвищується у періоди, коли інші джерела доходів обмежені або не можуть забезпечити належний рівень фінансування.

2. Класифікація податкових надходжень є важливим інструментом для оцінки ефективності податкової системи та визначення її впливу на економіку. Вона дає змогу структуровано оцінювати різні види податків за їхніми характеристиками, що сприяє кращому розумінню функцій податкової системи та підвищенню її ефективності. Розмежування податків за ознаками, такими як форма оподаткування, рівень бюджетної системи, об'єкт оподаткування та інші, дозволяє органам влади оптимізувати податкове навантаження та досягати бажаних фіскальних і регулятивних результатів. Врахування цих класифікаційних ознак є основою для створення більш гнучкої та справедливої

податкової політики, здатної реагувати на зміни економічних умов і забезпечувати стабільне фінансування державних програм.

3. Аналіз основних показників діяльності Головного управління Державної податкової служби (ГУ ДПС) у Хмельницькій області за період 2019-2023 років виявив позитивну тенденцію зростання податкових надходжень, що підтверджує стабільність і ефективність роботи податкової служби навіть за умов економічної нестабільності. Зокрема, спостерігається значне збільшення надходжень до державного та місцевих бюджетів, а також зростання соціальних внесків. Однак є певні виклики, зокрема збільшення податкового боргу до місцевих бюджетів, що вимагає впровадження додаткових заходів для покращення адміністрування податків. Разом з тим, підвищення ефективності адміністрування ПДВ, акцизів, податку на прибуток і ПДФО, а також боротьба з тіньовою економікою залишаються ключовими чинниками для забезпечення сталого економічного розвитку.

4. У період 2019-2023 років спостерігається стабільне зростання податкових надходжень до Державного бюджету Хмельницької області, що підтверджує успішну фіскальну політику та стабільне економічне відновлення після кризових періодів. Однак зміна структури доходів, зокрема підвищення частки неподаткових надходжень у 2023 році, відображає необхідність диверсифікації джерел доходів, що є результатом змін в економічних умовах, таких як війна та зростання міжнародної допомоги. Ці фактори вимагають зосередження уваги на вдосконаленні адміністрування податків та стабілізації податкової системи для забезпечення стабільних доходів у майбутньому.

5. Використання цифровізації та автоматизації в процесі планування податкових надходжень є ключовим фактором для підвищення ефективності державного фінансування. Завдяки впровадженню інноваційних технологій, таких як автоматизовані системи обліку податків та штучний інтелект для прогнозування надходжень, значно зменшується кількість помилок та адміністративних витрат. Ці технології дозволяють здійснювати точніші прогнози, коригувати податкові ставки та стратегії, що безпосередньо впливає на

збільшення податкових надходжень до бюджету. Крім того, інтеграція з електронним урядуванням і системами для моніторингу податкових ризиків сприяє зниженню корупційних ризиків та підвищенню рівня прозорості в управлінні фінансами, що додає довіри громадян до податкової системи та стимулює своєчасні платежі.

б. Розроблено практичні рекомендації для збільшення податкових надходжень у післявоєнний період. У післявоєнний період однією з пріоритетних задач є формування податкових надходжень до державного бюджету, оскільки це гарантує стабільне функціонування державних інститутів та підтримку соціальних програм. Відновлення довіри платників податків і стимулювання економічної активності через податкові пільги, спрощену систему оподаткування та заохочувальні заходи є важливими аспектами цього процесу. Цифровізація податкових процедур значно підвищує ефективність збору податків, знижує адміністративні витрати та сприяє прозорості. Також важливим є залучення іноземних інвесторів за допомогою податкових стимулів та підтримка малого та середнього бізнесу, що стане основою для відновлення економічної активності. В цілому, комплексний підхід до формування податкових надходжень, з використанням інноваційних технологій, пільгових режимів для підприємств та посиленого контролю за податковими надходженнями, дозволить стабілізувати фінансову ситуацію в країні та забезпечити сталий економічний відновлення в післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бачо Р., Пойда-Носик Н., Лоскоріх Г., Потокі Г. Податкові надходження та бюджет України: статистичний аналіз їх взаємозв'язку під час воєнного стану. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 7. С. 130-142.
2. Бортнік Н. В. Організація податкового менеджменту на підприємстві. *Економіка та управління підприємством*. 2017. № 2. С.1–8.
3. Буркова Л. А. Дослідження теоретичних аспектів податкового менеджменту та прийняття рішень щодо необхідності його удосконалення. *Фінансовий простір*. 2018. №1. С.12–29.
4. Віжановський В. А., Синчак В. П. Соціально-економічна сутність податкових надходжень та їх місце у доходах бюджету. Наукова конференція, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, Україна.
5. Minfin.com.ua. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2023/> (дата звернення: 27.01.2025).
6. Гарбар Ж. В., Собчук С. І. Податкові надходження у системі формування доходів бюджету. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 7. URL: <http://surl.li/tmxqmg> (дата звернення: 13.12.2024).
7. Глухова В. І. Іванова А. П. Аналіз податкових надходжень до державного бюджету України в сучасних умовах. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 5 (27). С. 111-114.
8. Головачко В. М., Максименко Д. В., Колесник С.-В. П. Система прямого оподаткування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 66. С. 104-107.
9. Городецька Т. Е., Поровай А. С. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету. *Young Scientist*. 2017. № 2. URL: <http://surl.li/stmdla> (дата звернення: 13.12.2024).

10. Демченко О. С. Співвідношення прямих і непрямих податків у податковій системі України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 44–50.

11. Захожай К. В., Жам О. Ю. Роль прямих та непрямих податків у формуванні доходів державного бюджету України. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2019. № 8. С. 114–123.

12. Кібальник Л. О., Кузьмич Н. В. Моделювання податкових надходжень до державного бюджету методом ковзного середнього. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2018. Вип. 23. С. 165–169.

13. Климаш Н. І. Моделювання регулюючого впливу податкової компоненти на умови господарювання в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 19. С. 95–99.

14. Ковальчук Ю. С. Роль податкової системи у забезпеченні сталого економічного розвитку України. *Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 6 червня 2019 р. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2019. URL: <http://surl.li/rzimjr> (дата звернення: 13.12.2024).*

15. Ковальчук І. В. Правове регулювання податкових змін в українському законодавстві, покликаних підтримати економіку в умовах воєнного стану. *Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні проблеми і права в умовах сучасних викликів»*. 14 квітня 2022 року. Біла Церква, 2022. С. 65–68.

16. Кравець О. В. Когнітивне моделювання впливу податкового регулювання на розвиток малого підприємництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_2_51 (дата звернення: 13.12.2024)

17. Курінний В. Г. Аспекти розвитку податкової системи України. *Матеріали Міжнародної наукової-практичної конференції «Економіка і*

менеджмент 2019: економіко-управлінські аспекти розвитку соціально-економічних систем». Дніпро: Біла К. О., 2019. Том 8, с. 48–49.

18. Лазур С. П. Етапи розвитку податкової системи України: завдання для подальшого функціонування. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Випуск 1 (47). Т. 2. С. 89-94.

19. Макогон В. Д. Особливості становлення та розвитку податкової системи України. *Сучасні тенденції розвитку обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Харків, 31 травня 2019 року). Харків: ХНАДУ, 2019. С. 42-43.

20. Макогон В. Д. Податкові надходження у системі формування дохідної частини бюджету. *Економічний вісник університету. Збірник наукових праць науковців та аспірантів*. 2019. № 41. URL: <http://surl.li/emgzes> (дата звернення: 13.12.2024).

21. Мартинович Д. Є. Моделювання впливу податкових пільг та видатків бюджету на розвиток паливно-енергетичного комплексу та сільського господарства в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6 (2). С. 82–85.

22. Маслак О. І., Одінцова Т. М. Оцінка ефективності використання ресурсів регіону на основі оптимізації податкового навантаження. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2019. Вип. 2 (115). С. 79–86.

23. Матвійчук Л., Олійник Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 192-198.

24. Мацелик Т. О., Шапочкіна М. В. Стимулююча податкова політика в системі правового регулювання діяльності інноваційно-активних суб'єктів господарювання. *Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти*

юридичної науки: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця: «Нілан-ЛТД», 2017. С. 221–224.

25. Миколаєць А. П. Податковий контроль: теоретичні засади і практика застосування в умовах реформування економіки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. №12. С.76–80.

26. Назаркевич І., Шутко А. Роль податків у доходах державного бюджету України. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 139-143.

27. Одінец М. М., Одінецова Т. М. Роль інноваційного потенціалу в економічному розвитку регіону з урахуванням податкового навантаження. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 1. С. 119–135.

28. Одінецова Т. М. Оптимізація податкового навантаження як інструмент економічного зростання. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 253–265.

29. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/budget-process-projects-declaration> (дата звернення: 13.12.2024)

30. Офіційний сайт Хмельницької ГУ ДПС у Хмельницькій області. URL: <https://km.tax.gov.ua/> (дата звернення: 13.12.2024)

31. Першко Л., Волошенюк Ю. Формування дохідної частини державного бюджету України в сучасних умовах. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. № 2 (9). 2017. С.137-142.

32. Пирого І. С. Оптимізація податкової системи України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Випуск 6. Том 2. С. 74–79.

33. Пирого С. С., Пирого І. С. Правові засоби забезпечення ефективності податкового контролю. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2022. Серія ПРАВО. Випуск 69. С. 311-316.

34. Податковий кодекс України від 02.12.2012 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 13-14, № 15-16, № 17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 13.12.2024)

35.Податкова система: навч. посіб.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

36.Рудюк Л. В. Генезис податкової системи України. *Development of social and economic systems in a global competitive environment : International Scientific Conference* (Chisinau, Republic of Moldova, 26 february 2016). Chisinau : Moldova State University, 2016. P. 250-254.

37.Савіцька С. І. Фугело П. М. Аналіз впливу пандемії коронавірусу на надходження до державного бюджету України. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2020. № 21. 187-191.

38.Сироветник О. С. Доходи державного бюджету: економічний зміст, особливості формування та вплив на систему міжбюджетних відносин *Приазовський економічний вісник*. Випуск 1(18). 2020. С.272-278.

39.Синчак В. П. Розвиток податку на додану вартість в умовах глобалізаційних процесів. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Кам'янець-Подільський, 14 квітня 2023 року). – Кам'янець-Подільський: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2023. С. 131 – 133.

40.Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Узгодження рішень контролюючих органів за результатами податкових перевірок з ПДВ. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф.* Ч. 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. С. 603 – 605.

41.Синчак В. П. Елементи податку в теорії та практиці. *Збірник праць учасників IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (27 жовтня 2023 р.)*. Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 7 – 9.

42.Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Транспарентність фіскальних відносин як необхідна умова в адмініструванні та відшкодуванні ПДВ. *Економіка,*

фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2023. №4 (66). С. 67-84.

43. Синчак В. П. Управління комплаєнс-ризиками при реєстрації податкових накладних і розрахунків коригування з ПДВ. *Фінансові інструменти регіонального розвитку : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з нагоди 30-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту, 24 жовтня 2024 р.* Житомир : Поліський національний університет, 2024. С. 27 – 29.

44. Скрипник С. В., Юрченко О. А., Гринюк О. І. Нові податкові обмеження: вплив на діяльність суб'єктів господарювання. *Наукові перспективи*. 2022. № 4 (22). С. 249-259.

45. Сластьоненко О., Тістечок А. Ефективне забезпечення економічної безпеки України шляхом удосконалення системи оподаткування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Том 2. № 74. С. 81-85.

46. Степаненко С. В. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів бюджету та його ефективність. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка*. 2019. № 206. С. 412-422.

47. Стукаленко К. А., Кабанова В. Є. Вплив податкової політики на формування показників доходів державного бюджету України. *Вісник НУВГП*. 2018. № 1. URL: <http://surl.li/karfja> (дата звернення: 13.12.2024).

48. Тітенко З., Ворона А. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету України. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-58> (дата звернення: 13.12.2024)

49. Тимошенко М. В. Роль податків в процесі формування та виконання державного бюджету України. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8340> (дата звернення: 13.12.2024).

50. Ткачик Ф., Хома Х. Податковий контроль у сфері виявлення ризиків з ПДВ. *Світ фінансів*. 2016. № 2 (47). С.113–122.

51. Томнюк Т. Л. Концептуальні підходи до визначення сутності прямих та непрямих податків. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2019. №1. С. 183-195.

52. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

53. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія; за ред. д-ра екон.наук І. С. Волохової. Одеса: Атлант, 2018. 383 с.

54. Тучак Т., Німак Я. Фіскальні важелі та правові засади створення індустріальних парків в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-64> (дата звернення: 13.12.2024)

55. Щербина Ю. О., Манькута А. І. Податок на додану вартість та його роль у формуванні доходів державного бюджету України. *Modern Economics*. 2017. № 1. URL: <http://surl.li/zmokty> (дата звернення: 13.12.2024).

56. Юшко С. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету. *Світ фінансів*. 2019. № 3. URL: <http://surl.li/jaxlhe> (дата звернення: 13.12.2024).

57. Ярошенко І. В. Бізнес у воєнний час: особливості оподаткування. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 137-142.

58. Звіт Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області про виконання плану роботи. URL: <https://km.tax.gov.ua/diialnist/plani-ta-zviti-roboti/755745.html>

ДОДАТКИ

Додаток А

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА
Головного управління ДПС у Хмельницькій області
2022 рік

Керівництво
Начальник
Заступник начальника
Управління організації роботи
Відділ організації, планування роботи, моніторингу та контролю
Відділ організації документування і роботи з документами
Сектор розгляду звернень громадян та доступу до публічної інформації
Кам'янець-Подільський сектор організації роботи
Шепетівський сектор організації роботи
Хмельницький сектор організації роботи
Відділ забезпечення відомчого контролю
Управління оподаткування юридичних осіб
Відділ адміністрування рентної плати та екологічного податку, місцевих податків і зборів з юридичних осіб та розгляду звернень
Відділ адміністрування ПДВ
Відділ адміністрування податку на прибуток, неприбуткових установ і організацій та спрощеної системи оподаткування
Відділ контролю за відшкодуванням ПДВ
Волочиський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Кам'янець-Подільський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Шепетівський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Красилівський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Хмельницький відділ податків і зборів з юридичних осіб
Управління правового забезпечення
Сектор правового супроводження діяльності
Відділ супроводження судових спорів з загальних та інших питань
Відділ супроводження судових спорів за наслідками планових перевірок платників податків
Відділ супроводження судових спорів щодо відмови в реєстрації податкових накладних
Відділ інформаційно-аналітичної роботи
Управління податкового аудиту
Відділ планових перевірок
Відділ позапланових перевірок ризикових платників та аналізу податкової інформації
Відділ перевірок з питань відшкодування ПДВ
Відділ позапланових перевірок з інших податків
Відділ фактичних перевірок
Відділ перевірок фінансових операцій
Відділ координації, звітності та аналізу, якості перевірок
Кам'янець - Подільський відділ перевірок платників - юридичних осіб
Старокостянтинівський відділ перевірок платників - юридичних осіб
Славутський сектор перевірок платників - юридичних осіб
Відділ запобігання фінансовим операціям, пов'язаним з легалізацією доходів, одержаним злочинним шляхом
Управління контролю за підакцизними товарами
Відділ контролю за виробництвом та обігом спирту, спиртовмісної продукції, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах і пального
Сектор обслуговування акцизних складів та податкових постів
Відділ ліцензування торгівлі підакцизними товарами та зберігання пального
Відділ адміністрування акцизного податку, контролю за обігом марки акцизного податку
Територіальний сектор контролю за підакцизними товарами
Управління фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку
Відділ бухгалтерського обліку та звітності, бюджетування, обліку єдиного внеску
Відділ оплати праці
Відділ персоналу
Управління податкових сервісів
Відділ обліку платників, об'єктів оподаткування, ведення реєстрів та реєстрації за окремими видами податків, ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, розгляду звернень державних органів
Відділ податкових сервісів, організації роботи ЦОП та надання адміністративних послуг
Відділ – регіональний кластер
Територіальний сектор податкових сервісів
Управління по роботі з податковим боргом
Відділ моніторингу та інформаційно-аналітичного забезпечення
Відділ супроводження судових спорів щодо банкрутства та стягнення заборгованості
Відділ організації стягнення боргу та роботи з безхазяйним майном
Відділ погашення боргу з фізичних осіб та заборгованості з ЄСВ
Кам'янець-Подільський відділ по роботі з податковим боргом
Шепетівський відділ по роботі з податковим боргом
Відділ з питань запобігання та виявлення корупції
Сектор охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації

Відділ інфраструктури та господарського забезпечення
Управління з питань виявлення та опрацювання податкових ризиків
Відділ прогнозу, аналізу та звітності
Відділ моніторингу операцій та ризиків, роботи з ризиками
Управління економічного аналізу
Відділ організації та моніторингу виконання індикативних показників
Відділ обліку платежів та зведеної звітності
Управління інформаційних технологій
Сектор супроводження інформаційних систем, адміністрування баз даних
Відділ технічної підтримки та електронного документообігу, адміністраторів безпеки та адміністрування служби каталогів
Відділ проектування та розробки АІС
Сектор реєстрації користувачів
Відділ трансфертного ціноутворення
Управління оподаткування фізичних осіб
Відділ адміністрування податку на доходи фізичних осіб та адміністрування єдиного внеску
Відділ адміністрування податків з громадян та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, адміністрування податків і зборів з фізичних осіб – підприємців
Відділ адміністрування податку на майно та місцевих зборів з фізичних осіб, розгляду звернень платників податків
Сектор координації та інформаційно – аналітичного забезпечення
Відділ планових перевірок оподаткування фізичних осіб
Відділ позапланових перевірок оподаткування фізичних осіб
Відділ перевірок податкових агентів
Волочиський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Кам'янець-Подільський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Шепетівський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Красилівський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Хмельницький відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Сектор інформаційної взаємодії
Волочиська державна податкова інспекція
Городоцька державна податкова інспекція
Чемеровецька державна податкова інспекція
Дунаєвецька державна податкова інспекція
Віньковецька державна податкова інспекція
Новоушицька державна податкова інспекція
Ярмолинська державна податкова інспекція
Ізяславська державна податкова інспекція
Білогірська державна податкова інспекція
Теофіпольська державна податкова інспекція
Кам'янець-Подільська державна податкова інспекція
Відділ податкових сервісів
Відділ з надання адміністративних та інших послуг
Красилівська державна податкова інспекція
Деражнянська державна податкова інспекція
Летичівська державна податкова інспекція
Славутська державна податкова інспекція
Нетішинська державна податкова інспекція
Старокостянтинівська державна податкова інспекція
Старосинявська державна податкова інспекція
Шепетівська державна податкова інспекція
Полонська державна податкова інспекція
Хмельницька державна податкова інспекція
Відділ податкових сервісів
Відділ з надання адміністративних та інших послуг

Виконав студент магістратури за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
« ____ » січня 2025 р.

Підпис

В.А.
Віжановський
Ініціали, прізвище

Науковий керівник
Професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор
« ____ » січня 2025 р.

Підпис

В.П. Синчак
Ініціали, прізвище

Робота допущена до захисту:
завідувачка кафедри,
к.е.н., доцентка
« ____ » січня 2025 р.

Підпис

А.В. Крушинська
Ініціали, прізвище